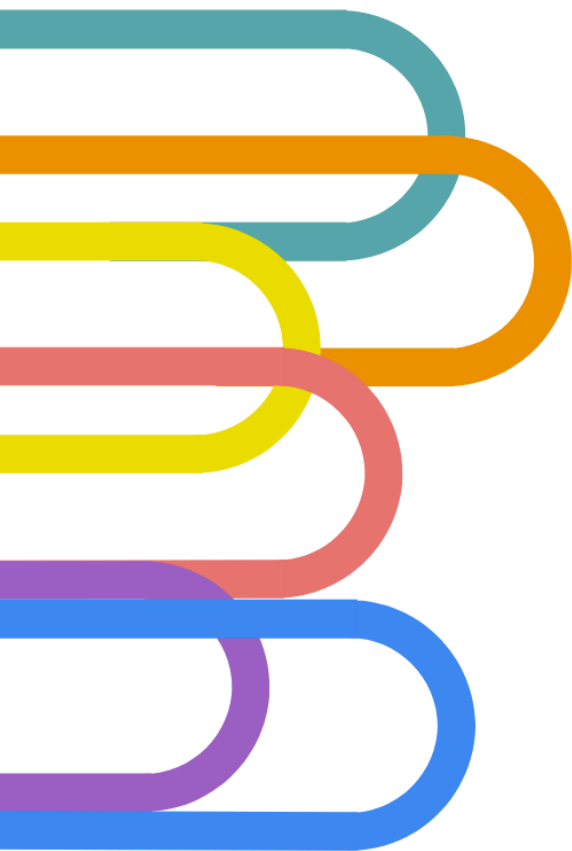

CONVERSES LITERÀRIES

Guia didàctica basada en l'experiència
aplicada al Prat de Llobregat

PROGRAMA INTERSECCIONS

Aquesta guia s'ha elaborat col·laborativament entre les participants del grup l'entorn d'aprenentatge del projecte en xarxa Converses Literàries (2017-2023)

PARTICIPANTS

Centres i serveis educatius

Escola Bressol El Cabusset
Escola Bressol Sol Solet
Escola Galileo Galilei
Escola Charles Darwin
AMPA Charles Darwin
Institut Estany de la Ricarda
CRP del Servei Educatiu del Prat

Biblioteca Antonio Martín

Oficina Tècnica Interseccions

www.elprat.cat/interseccions

**Personal tècnic dels departaments d'Educació
i de Cultura de l'Ajuntament del Prat de Llobregat**

Tots els continguts de la guia
estan sotmesos a la [licència Creative Commons BY-NC-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Introducció

Indicacions abans de llegir

Aquesta guia dona a conèixer la metodologia de la conversa literària a partir de l'experiència de les professionals d'educació i cultura que l'han aplicada al llarg de cinc anys a la ciutat del Prat del Llobregat, en el marc del programa municipal d'Interseccions.

La intencionalitat d'aquest compendi és compartir l'aprenentatge amb la comunitat educativa per tal de facilitar la pràctica de la conversa literària a les aules així com la seva adequació a altres contextos educatius i/o territorials. De la mateixa manera, la seva missió és difondre coneixement per afavorir accions de foment de lectura crítica i la literatura en infants i joves.

La guia, estructurada en sis apartats més la bibliografia, s'inicia amb l'històric del projecte en la ciutat del Prat del Llobregat per tal de situar al lector davant del desenvolupament d'un projecte en xarxa entre agents educatius i culturals. En el següent bloc es desglossen els fonaments teòrics de la conversa literària i les seves bases metodològiques.

A continuació, desglossat en tres apartats, es mostren exemples d'aplicació de la conversa a partir de guions, activitats i recomanacions que s'han seleccionat d'entre totes les accions documentades al llarg del projecte per la satisfacció dels seus resultats. Aquestes han estat supervisades i valorades per professionals de la literatura i especialistes de la conversa literària.

Finalment, es mostra un compendi d'opinions i valoracions dels professionals que han participat en aquest projecte en els seus anys de posada en pràctica. Aquest darrer apartat situa alguns dels punts forts i febles per tal de tenir-los en compte en futures implementacions.

Per ampliar la informació d'aquesta guia, podeu consultar la web del programa Interseccions on podeu accedir a altres materials i continguts en format textual i audiovisual.

Índex

Com neix i es desenvolupa Converses Literàries al Prat?	04
Nocions teòriques sobre la Conversa Literària	15
Guions de Conversa Literària elaborats per les participants en els Entorns d'Aprenentatge	25
Experiències lectores del Prat que impliquen a les famílies	39
Recomanacions de llibres amb valoracions professionals	49
Opinions i conclusions	61
Bibliografia recomanada	68

Com neix i es desenvolupa Converses Literàries al Prat?

CONVERSES LITERÀRIES:

Un projecte de ciutat en el marc d'IntersECCions

Converses Literàries és un projecte en xarxa que enforteix els vincles entre els centres educatius, el Centre de Recursos Pedagògics, la biblioteca municipal i les AFA per tal de fomentar la lectura crítica d'àlbums il·lustrats a través d'espais de conversa i lectura compartida.

El projecte forma part de l'àmbit Lectura del programa IntersECCions, impulsat per l'Ajuntament del Prat i que situa l'educació i la cultura com a eixos estratègics de ciutat amb visió de transformació social.

Comunitats participants:

1 equipament cultural

- Biblioteca Antonio Martín

2 entitats educatives

- AMPA Escola Charles Darwin
- Centre de Recursos Pedagògics del Prat

5 centres educatius

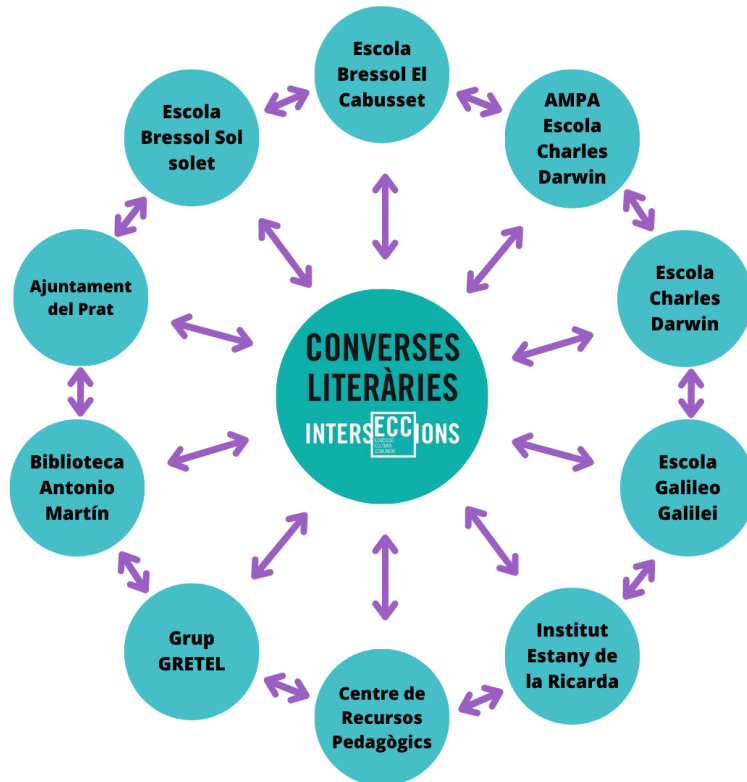
- Esc. Bressol El Cabusset
- Esc. Bressol Sol Solet
- Esc. Charles Darwin
- Esc. Galileo Galilei
- INS Estany de la Ricarda

COM NEIX?

El projecte Converses Literàries és fruit d'un treball en xarxa que va donar-se inici a través del Laboratori de Lectura, un espai de treball que va produir-se entre el gener i el juny de 2018. En aquest laboratori diferents agents educatius i culturals vinculats a l'àmbit de lectura van debatre i van treballar conjuntament sobre com es podria implementar la metodologia de la conversa literària amb l'alumnat, dins i fora de l'horari lectiu. Com a resultat va sorgir un projecte en xarxa i de ciutat amb mirada comunitària.

Converses Literàries neix com a eina per:

- Generar un **espai de discussió literària** a partir de la participació d'infants i joves.
- Incrementar l'**èxit educatiu** dels infants a través del treball per la millora de la seva **comprensió lectora**.
- Motivar l'**interès** per la **lectura**.
- Crear **hàbits lectors** des de la infància.
- Treballar el **pensament crític** i aprendre a **reflexionar** a través de la lectura.

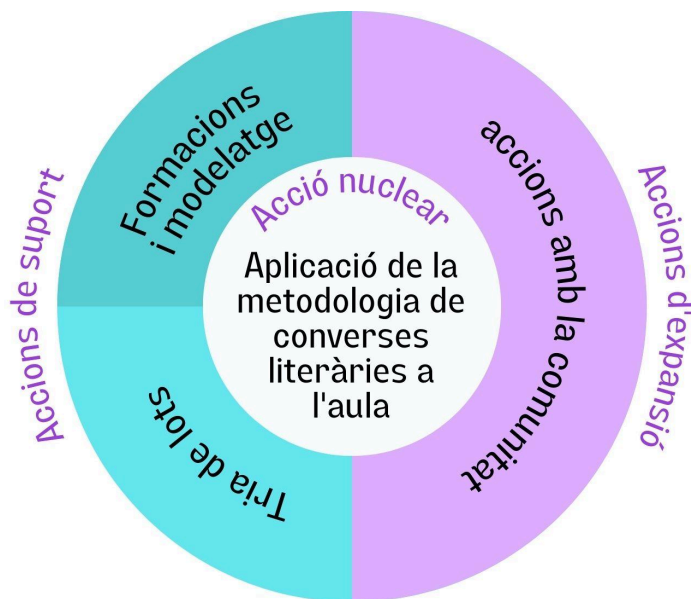
Xarxa dels agents participants que han donat vida al projecte Converses Literàries.

DESENVOLUPAMENT DEL PROJECTE

Converses Literàries neix amb l'objectiu principal de potenciar la conversa literària en horari lectiu i extraescolar amb la voluntat de facilitar experiències de lectura crítica que enfortís els vincles i intercanvis entre centres educatius, famílies i la Biblioteca Antonio Martín.

En el primer curs de desplegament, 2018-2019, Converses Literàries va estructurar-se a partir d'un teixit de diverses accions interconnectades:

- **Una acció nuclear:** Aplicació de la metodologia de la conversa literària als centres educatius, aprofitant el marc dels 30 minuts de lectura diària (en alguns cursos d'1 h).
- **Les accions de suport:** Accions necessàries per poder dur a terme amb èxit l'acció central proposada. Es concreten en dues grans àrees:
 - 1) la tria i adquisició de les lectures aptes per a la conversa literària, i l'adaptació d'espais de lectura.
 - 2) la formació i el modelatge dels docents i mediadors d'aquestes converses. El modelatge va prendre dues formes: la visita d'experts a les escoles i la trobada mensual de tots els docents en un seminari celebrat al llarg del curs.
- **Les accions d'expansió:** creació de vincles amb la comunitat amb accions que traspassin les aules i connectin el projecte i els seus protagonistes amb la comunitat (AMPA, equipaments culturals, altres centres educatius, entitats...).

Gràfic de les accions interconnectades per la implementació del projecte Converses Literàries.

El teixit de les accions dissenyades per a impulsar el projecte:

L'acció nuclear beu de tres elements:

- La lectura en veu alta per part dels docents, on té joc la transmissió de la història escrita i il·lustrada per part d'un lector expert que modula la veu adequadament i els mostra les imatges.
- Els àlbums i llibres il·lustrats de qualitat sempre com a punt de partida i de retorn de la conversa.
- La conversa de grup com a camí d'aprenentatge individual i col·lectiu, a partir del treball previ i les preguntes orientatives del docent.

L'element clau per a donar vida al projecte i que aquest compleixi la seva missió és la figura del **mediador/a de literatura**, recollit en el cas del Prat per les docents dels centres educatius i les bibliotecàries de la Biblioteca Antonio Martín. Aquest paper suposa el punt d'unió entre els infants i la literatura. La persona mediadora és qui facilita la descoberta del llibre i condueix la metodologia perquè la sessió tingui veritable èxit.

Les docents es familiaritzen prèviament amb l'objecte literari i tenen en compte els aspectes rellevants de cada títol (text, imatges, el format, el plec, etc.). Un cop analitzat el llibre, el llegiran a l'alumnat en veu alta, ja que es tracta d'un element essencial en aquesta metodologia per a l'adquisició d'una fluïdesa lectora en l'infant.

A banda d'això, per tal de facilitar la coordinació i l'acompanyament del projecte, per al primer curs es van crear 3 entorns d'aprenentatge (EA) per poder articular el treball en xarxa entre els agents i compartir el procés amb la ciutadania amb una mostra final. Amb aquest objectiu es va crear l'entorn de Coordinació (amb les direccions) i l'entorn de Seminari (amb les docents), que més tard es desplegaria en dos entorns diferenciats.

Els entorns d'aprenentatge del projecte Converses Literàries

En cada àmbit del programa Interseccions s'impulsen projectes que es desenvolupen en diferents centres educatius i equipaments culturals. Cada projecte porta associat un espai de trobada, anomenat entorn d'aprenentatge.

Els entorns d'aprenentatge són trobades entre professionals destinades a la reflexió, la formació i l'avaluació dels processos de treball associats als projectes IntersECCions. Són espais de coordinació i cocreació d'activitats conjuntes i alhora permeten conèixer altres experiències i metodologies de treball facilitant l'intercanvi d'idees i d'eines educatives.

Els entorns d'aprenentatge del projecte en xarxa Converses Literàries es divideixen en tres espais: un espai de coordinació i dos espais de seminaris.

Els entorns d'aprenentatge:

Coordinació del projecte Converses literàries: Dissenyat per tal de reflexionar, coordinar-se i formar-se segons les necessitats sorgides de la mateixa implementació del projecte. És un espai de trobada entre les direccions dels centres educatius, les tècniques de la biblioteca, membres de l'AMPA de l'escola Charles Darwin, tècniques del servei de cultura i educació i la figura tècnica del programa IntersECCions, en el qual es comparteixen projectes i plantejar accions.

EA seminari d'aprofundiment 7-14: Espai d'intercanvi entre iguals per a posar en comú com s'està desenvolupant el treball a l'aula, aprofundir en la dinàmica de conversa literària a l'aula i definir com seran els acompanyaments dels experts en literatura que faran als centres participants. Dirigit a docents de primària i secundària i tècnics de biblioteca. Es complementa amb sessions d'acompanyament presencial a les docents.

EA seminari d'aprofundiment 0-6: Espai d'intercanvi entre iguals per a posar en comú com s'està desenvolupant el treball a l'aula, aprofundir en la dinàmica de com dinamitzar la lectura a l'escola bressol i el cicle infantil i definir com seran els acompanyaments dels experts en literatura que faran als centres participants. Dirigit a docents d'escoles bressol i cicle infantil, i tècnics de biblioteca. Es complementa amb sessions d'acompanyament presencial a les docents.

Els entorns d'aprenentatge també han servit per impulsar les **formacions** que han tingut lloc al llarg de tot el projecte i que han suposat la base teòrica per dissenyar el treball a l'aula i seleccionar els lots de llibres. Es van idear uns espais formatius, portats per un especialista en literatura i dirigits a les docents i al personal de la biblioteca pública, a partir de dues branques formatives sorgides directament dels seminaris. Aquesta estratègia es va dissenyar per tal d'aprendre les bases de la conversa literària infantil i juvenil així com la promoció de la lectura de 0-3 anys.

Els objectius d'aquestes formacions perseguen:

- Aprendre a destriar aspectes literaris.
- Aprendre el metallenguatge literari bàsic.
- Conèixer conceptes bàsics de teoria literària infantil.
- Aprendre a triar bones obres que disparin la conversa.
- Aprendre a guiar converses literàries a l'aula.

Els espais formatius:

Formació teòrica: Les sessions parteixen de la teoria per poder endinsar-se a la pràctica i construir bons guions per a la conversa literària.

Modelatge a l'aula: Tots els centres reben unes hores d'acompanyament a l'aula per part de persones expertes, a tall de modelatge, on l'expert/a condueix una conversa literària a l'aula davant les docents responsables perquè vegin com es fa una sessió en directe.

Formacions al claustre: formacions per a les docents de tot el claustre sobre recomanacions lectores i llibres. Es tenen en compte nous àlbums, la relació entre les il·lustracions i el text, la qualitat de la història, l'adequació a l'edat de lectura, etc.

Acompanyament a l'aula: Acció on són les mestres les que fan la conversa a l'aula. L'expert/a assisteix a una aula per observar i en finalitzar la sessió aporta millores, consells i correccions.

Espai de formació novell: Focalitzat a crear sessions formatives per a noves incorporacions a l'equip docent, de manera que les mestres novelles puguin assentar les bases de la conversa literària.

Sessió de conversa portada per l'experta en literatura Anna Juan (2019).

Evolució del projecte per cursos

Curs 2018-2019

Curs on s'implementa el projecte en xarxa de ciutat Converses Literàries. Es van desenvolupar diverses línies de treball des de dues branques diferenciades: a les Escoles Bressol i a les Escoles i Instituts. El projecte es va dur a terme en les següents fases generals:

- **1r TRIMESTRE:** formació i capacitatció de docents.
- **2n TRIMESTRE:** tria del lot de llibres, conversa a l'aula, acompanyaments, seminari amb les docents, adequació dels espais lectors dels centres educatius i activitats familiars.
- **3r TRIMESTRE:** conversa a l'aula i compartir els resultats.

L'acció final i més representativa de la interrelació i treball en xarxa entre els agents implicats de la prova pilot del projecte va ser la **Festa de les Converses Literàries**, que va tenir lloc del 13 al 30 de maig de 2019. Aquesta va consistir en diverses accions realitzades entre l'alumnat dels centres implicats i la Biblioteca, accions que van ser dissenyades conjuntament a l'Entorn d'aprenentatge de Coordinació del projecte.

La festa es va proposar amb motiu de: **celebrar** entre tots els agents implicats que han participat d'aquest projecte; **compartir** les seves experiències en conversa literària que han tingut lloc a les aules i a l'espai públic; i **interrelacionar** grups de diferents nivells i escoles i altres agents participants.

Festa de les Converses Literàries. Maig 2019. Van participar un total de 1035 alumnes i 75 adults.

Total de participants en el projecte el curs 2018-2019:

1110 persones: 1037 alumnes, 56 docents, 4 personal Biblioteca, Tècniques de Cultura i Educació, l'Oficina Tècnica d'Interseccions, el CRP i altres col·laboradors.

Curs 2019-2020

En el curs 2019-2020, a diferència del primer curs i donada la impossibilitat de desenvolupar de forma adient la conversa literària a totes les aules, es van dibuixar dues branques ben diferenciades juntament amb la creació dels seus respectius seminaris: **l'etapa 0-6 i l'etapa 7-14.**

A partir del gener (2020) la Biblioteca Antonio Martín va assumir la coordinació del projecte i el Cèntric Espai Cultural la gestió econòmica, que fins llavors l'havia portat l'oficina tècnica d'Interseccions.

Durant el confinament: A conseqüència de la Covid-19 es van cancel·lar les activitats de la biblioteca, els acompanyaments a l'aula, les activitats de cloenda, els laboratoris en família i les formacions. Es van dur a terme les següents accions:

- La biblioteca pública va fer un recull de recursos literaris amb recomanacions lectores i idees per llegir a casa, així com un llistat de recomanacions de cara a l'estiu per a famílies.
- Es van realitzar a distància les dues sessions dels dos seminaris que havien quedat aturades, amb l'especialista Anna Juan, per tal de fer el tancament del curs.

Total de participants en el projecte el curs 2019-2020:

1319 persones: alumnat, docents, professionals vinculats als equipaments culturals, tècniques de Cultura i d'Educació, Oficina Tècnica d'Interseccions i altres col·laboradors.

Curs 2020-2021

En el curs 2020-2021, com a novetat, es van fer sessions de claustre per part de les especialistes a cada centre educatiu per tal d'arribar a totes les mestres de l'escola.

El projecte sota les mesures de la Covid-19: Les accions es van desplegar adaptant-se a cada centre i responent a les necessitats sanitàries. Les accions més destacades d'aquest curs van ser:

- Acompanyaments a l'aula (telemàtiques durant el primer trimestre).
- Activitats educatives oferides per la Biblioteca Antonio Martín.
- Cloenda de les Converses literàries: es va celebrar a la sala d'actes del Cèntric Espai Cultural amb la participació de part de la comunitat implicada en el projecte.

Total de participants en el projecte el curs 2018-2019:

1600 persones: 1536 alumnes, 53 docents, 4 dinamitzadores, 3 col·laboradors externs, 1 coordinador de projecte, 1 persona de l'Oficina Tècnica, 1 persona del CRP i 1 tècnic d'Educació i la direcció de la BAM.

Curs 2021-2022

En el curs 2021-2022 es van reduir el nombre de sessions dels entorns d'aprenentatge per tal d'incrementar els acompanyaments a l'aula per part de les especialistes. D'aquesta manera van ser les mateixes mestres les que van dur a terme la conversa a l'aula, fent que l'aprenentatge es donés a partir de la posada en pràctica. Això va anar acompanyat d'una posterior posada en comú amb l'especialista per ajudar a resoldre dubtes.

A banda d'això, les accions més destacades d'aquest curs van ser:

- Implementació de formacions i modelatge a l'aula per a novells (*espai per a formació novell*).
- En l'entorn de seminari d'aprofundiment 0-6 es va aprofundir en els llibres dels lots que generen dificultats a l'hora de treballar-los a les aules.
- Implementació de l'activitat "De Bat a Bat" a la Biblioteca Antonio Martín.
- Taller de narració "Com narrar contes als nostres infants" per part d'una persona experta a la Biblioteca Antonio Marín.
- Visites de la Biblioteca a les escoles de lectura d'àlbums il·lustrats amb la metodologia de la Conversa literària (10 accions).

Total de participants en el projecte el curs 2021-2022:

1852 persones: 1768 alumnes, 72 docents, 3 col·laboradors externs, 5 direccions, 1 coordinador de projecte i responsable d'àmbit, 1 coordinadora d'àmbit, 1 tècnic d'Educació i 1 direcció de la BAM.

Curs 2022-2023

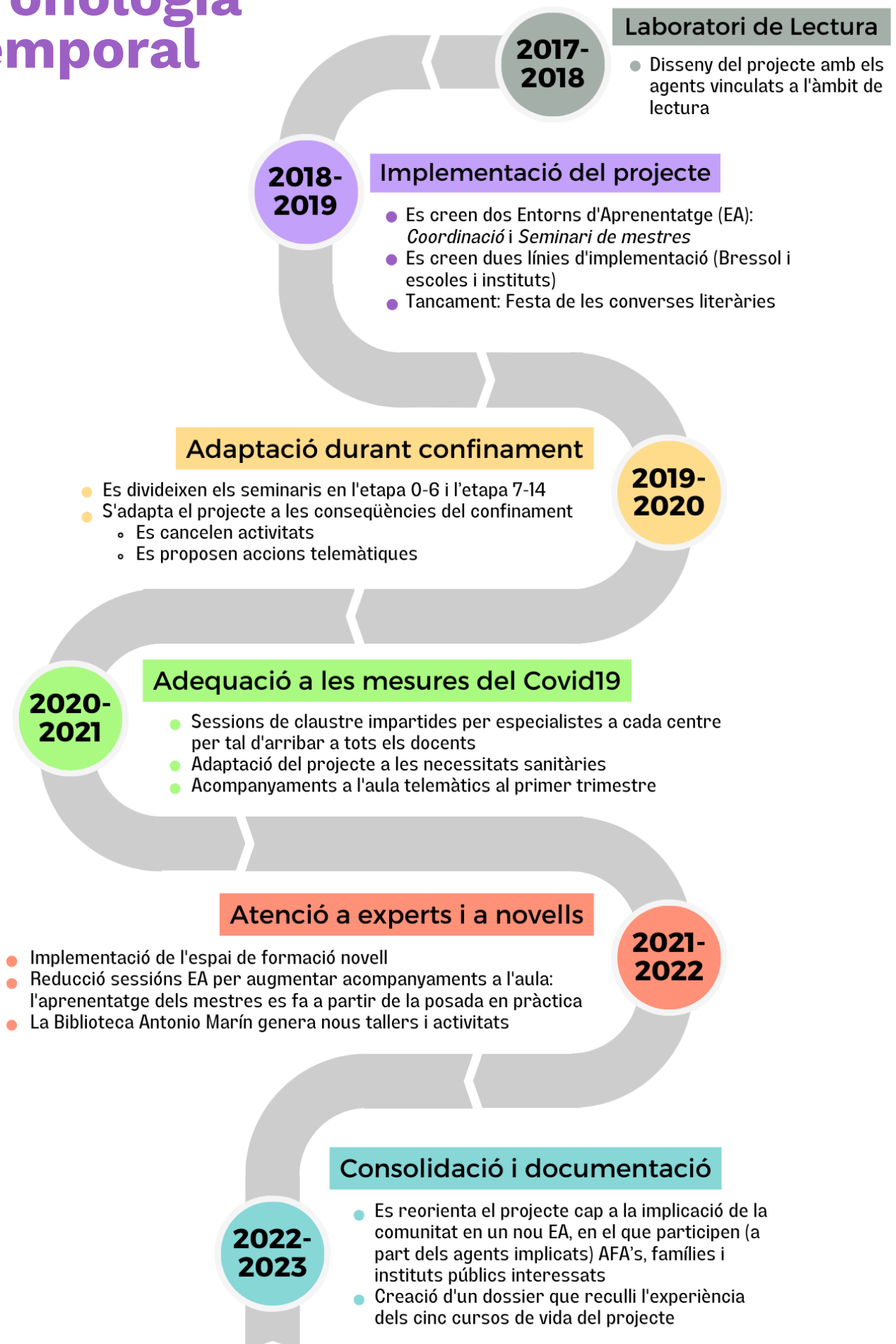
En el curs 2022-2023 —una vegada consolidada la metodologia de la Conversa literària a l'aula— es va reorientar el projecte cap a la implicació de la comunitat en un nou entorn d'aprenentatge en el qual poguessin participar, a part dels agents implicats, les AFA's o famílies dels infants participants del projecte. En aquest curs no va participar l'institut Estany de la Ricarda. Les accions més destacades van ser:

- Acostar la lectura a les famílies, trobar experiències d'altres municipis, i la creació de fitxes d'activitats.
- Consolidar i transmetre la metodologia de la Conversa Literària: compilació de la documentació generada durant els diferents anys del projecte per a la realització d'aquesta guia didàctica.

Total de participants en el projecte el curs 2022-2023:

1101 persones: 1041 alumnes, 50 docents, 2 col·laboradors externs, 4 direccions, 1 coordinador de projecte i responsable d'àmbit, 1 coordinadora d'àmbit, 1 tècnic d'Educació i 1 direcció de la BAM.

Cronologia temporal

Nocions teòriques sobre la Conversa Literària

COM FEM CONVERSA LITERÀRIA?

L'ABC de la Conversa Literària: l'indispensable, el que cal tenir en compte i altres nocions de la teoria

Aquest dossier pràctic que teniu a les mans té com a objectiu ajudar els docents a conèixer la conversa literària com un recurs literari que permet treballar la literatura des de la perspectiva de l'àlbum il·lustrat. En aquest apartat es desglossa la part teòrica de la conversa, els elements que s'han de tenir en compte, així com les múltiples veus que aquests materials poden oferir.

Abans d'entrar en la teoria bàsica del que és la conversa literària ens hem d'enfocar a conèixer l'eina que ens permet accomplir aquesta activitat, i que no és res més que l'**àlbum il·lustrat**. Ho farem a partir de tres qüestions bàsiques:

1. Què són els àlbums il·lustrats?

La tradició anglosaxona del *picture book* ens pot servir com a referència de l'anomenat àlbum il·lustrat i que té diverses característiques que el fan tenir un univers propi. El format és el llibre, però integra dos codis diferents dins de l'objecte: el codi lingüístic i el codi visual. La il·lustració no s'entén sense el text i formen un tàndem imprescindible per comprendre la història narrada. Alhora, no és només allò que es veu i es llegeix, sinó també com es veu i com es llegeix, la tipografia, la mida, els colors utilitzats. Tots els elements tenen el seu paper dins de l'obra i tots són imprescindibles.

Tal com indica Badia (2014) a *Els àlbums i els llibres il·lustrats: una descoberta, diverses veus* (p.10-11):

“Dins de la tipologia general dels llibres que «conten mitjançant la imatge», hi podem trobar els llibres il·lustrats, els àlbums, els còmics i la novel·la gràfica. Cadascuna d'aquestes tipologies té un llenguatge específic i diferents característiques, i se'n poden fer lectures i anàlisis diferents. Per tant, se'ns fa difícil encabir-los en un sol «calaix».(...) [a l'àlbum il·lustrat] “El text i la il·lustració en els àlbums treballen plegats per establir el significat de la història, de manera que cal fer una lectura acurada del text i de les il·lustracions, si no ens volem perdre part del significat de la narració. Teresa Duran, fins i tot, parla de l'àlbum il·lustrat com una «modalitat de lectura»”.

És per això que en alguns casos es considera l'àlbum il·lustrat quasi com un objecte d'art i permet ser un recurs educatiu. Pot ser la primera experiència de l'infant en el món de les arts visuals i això és un valor molt alt a tenir en compte. Pot ser que no tots els llibres que segueixin aquests paràmetres siguin considerats àlbums il·lustrats, ja que per exemple mirant només les imatges ja podem saber ben bé de què va la història, però igualment poden ser utilitzats per aproximar-nos a la Conversa Literària.

2. Quina és la diferència entre la dialèctica literària i la conversa literària?

Encara que totes dues tècniques són recursos per a la didàctica de la literatura, cal deixar clar que l'esma d'aquest projecte és centrar-se en la tècnica de la conversa literària.

A diferència de la conversa literària, la **dialèctica literària** se centra en l'anàlisi crítica i l'argumentació fonamentada en evidències extretes del text. Els lectors i lectores utilitzen l'evidència textual per donar suport als seus punts de vista i construir arguments sòlids i té com a objectiu principal desenvolupar habilitats de pensament crític, anàlisi i raonament lògic. Els participants aprenen a identificar elements literaris, com l'estructura narrativa, l'ús del llenguatge, els recursos literaris i les intencions de l'autor. A través de la discussió, poden explorar diferents interpretacions, debatre punts de vista i reflexionar sobre el significat i el valor de l'obra literària. El paper del docent és encaminar als participants a partir d'unes bases teòriques establertes.

Per una altra banda, la **conversa literària** en un entorn educatiu té com a objectiu principal desenvolupar les habilitats de comprensió lectora, el pensament crític i la capacitat d'expressió oral. Els estudiants poden discutir temes com la trama, els personatges, el llenguatge, les imatges i els sentiments que evoca l'obra. Es promou un ambient de respecte i escolta activa, i on el rol del docent varia de manera important. En aquest cas, acompanya la lectura, assumeix un paper d'escolta activa i fomenta la participació en l'aula, la qual es converteix en un espai on cadascun dels participants poden compartir les seves idees i valorar les perspectives dels seus companys i companyes, sabent que no hi trobaran respostes incorrectes a les seves valoracions.

3. Quines estratègies pedagògiques es poden utilitzar per treballar amb aquests materials a l'aula i com sabem que estem iniciant una conversa literària?

Podem trobar diverses estratègies sobre la lectura compartida, tals com, la dramatització, el debat o la creació d'activitats relacionades amb el contingut de l'àlbum. Totes elles ens poden ajudar a crear un ambient adient a la conversa literària. No s'ha de pensar com una conversa sobre allò que s'ha entès, la selecció de les preguntes ha de ser molt acurada per fomentar la qualitat de la conversa anant molt més enllà de la comprensió habitual d'un text.

Segons Anna Juan Cantavella, especialista en literatura, es tracta de començar la conversa a través de l'entusiasme i els desconcerts, evitant aquelles preguntes que impliquen una resposta afirmativa o negativa. No tant si els ha agradat allò que han llegit, si no què és allò que més els ha agradat. Per aquesta raó, s'han d'evitar les preguntes de resposta tancada, ni intentar fer grans preguntes que tractin la mirada global del llibre. És molt més adient buscar els detalls de cada imatge, de cada pàgina, que faci dels lectors i lectores investigadores de cada part de l'àlbum.

El fet que no existeixin respostes incorrectes ens permet obrir un ventall d'expressions i opinions molt diverses on totes són benvingudes. D'aquesta manera es crea un fil conductor d'experiències individuals que quan s'ajunten de manera adequada per part del docent, creen una autèntica conversa.

El docent es converteix en l'espectador i oient de tot allò que van dient els lectors sobre la lectura, la seva missió és recopilar i proposar noves preguntes. L'ordre del guió és relatiu. La conversa mana. Si això deriva en tornar al llibre, es torna. Es fa relectura dels fragments que més atenció i curiositat han despertat. Es pot anar i tornar al llibre els cops que faci falta.

Tal com s'indica en Badia (2014) (pàg. 30), trobem que:

“La conversa literària no hauria de ser una conversa «reproductiva», centrada en allò que s'ha entès. No serveix qualsevol mena de pregunta que pugui fer el docent: ha de ser una conversa de qualitat, que vagi cap als efectes de la lectura, on es respectin totes les expressions personals, on tothom pugui dir allò que pensa dins d'un clima de respecte, i on el mestre sàpiga quins fils pot estirar per anar reconduint la conversa cap als territoris del que és personal. Els alumnes han de notar que se'ls vol escoltar i que poden comunicar els seus pensaments de forma honesta, sense por al rebuig i, sobretot, a equivocar-se.”

Activitat del projecte a la Biblioteca Pública Antonio Martín (Festa de les Converses Literàries, maig de 2019)

EL GUIÓ LITERARI

En la conversa, els alumnes han de poder compartir:

- Allò que els ha **agradat**.
- Allò que **no els ha agradat** o els ha **desconcertat**.
- Les **dificultats**: les observacions que fa un nen/a poden ajudar a un altre a comprendre una idea, un fet, un personatge...
- Les **connexions**, les relacions que s'estableixen dins de la mateixa història, o bé la relació amb altres llibres o històries que ja coneixen."

Per a poder arribar a aquest moment es requereix un treball previ en funció a l'àlbum escollit. És adient seguir una pauta de guió que permeti fer una anàlisi de l'àlbum emprat. El primer criteri és seleccionar la lectura que millor s'adapta a la sociologia de l'aula, fent una anàlisi de la mateixa i creant un guió adient per a ser aplicat. Aquest s'ha d'adaptar a cada etapa educativa: no és tan important el nivell del llibre que creiem tenir entre mans, sinó la capacitat dels lectors de treure-li tot el suc possible a la conversa literària.

A través de l'experiència adquirida a Converses Literàries al Prat del Llobregat s'ha dissenyat una **estructura de guió** que serveix per aglutinar tota la informació útil del llibre o conte i, alhora, poder treballar-lo amb els infants a través d'una sèrie de preguntes pautades en tres o més blocs.

Seguint aquesta pauta, els quatre primers punts del guió recullen les dades bibliogràfiques, els seus usos, un breu resum i aspectes literaris i artístics específics d'aquest. Aquest últim punt recull informació sobre el format, el text, les il·lustracions... i altres aspectes a tenir en compte que poden ser ben útils a l'hora de fer conversa literària.

Els següents punts o apartats d'aquest guió desglossen els blocs de preguntes dissenyats per a fer conversa literària. Aquests parteixen de la proposta que Aidan Chambers fa al seu llibre *Dime* (2015), on proposa els següents grups de preguntes: bàsiques, generals i especials. Les preguntes bàsiques ens ajuden a centrar el tema, les preguntes generals aporten idees noves i ajuden a fer progressar la conversa i les preguntes especials ajuden a descobrir les particularitats de cada llibre.

Finalment, el guió contempla una cloenda de la conversa a partir d'una activitat o una pregunta que sintetitzi la lectura amb els infants i doni una sensació de tancament. A més, aquesta acció permet a les criatures poder assimilar el coneixement adquirit i a les educadores veure què han entès i què no.

A continuació us mostrem una proposta de guió que s'ha elaborat com a punt de partida per preparar les sessions de conversa literària als centres educatius del Prat del Llobregat.

GUIÓ PER A FER CONVERSA LITERÀRIA A L'AULA

1. DADES BIBLIOGRÀFIQUES: Títol del llibre; Autor/a del text; Il·lustrador/a; Traductor/a; Editorial.

2. USOS: Edat recomanada per a fer servir aquest llibre, tipologia, per a què s'ha fet servir, amb quina intenció...

3. BREU RESUM: En un paràgraf, resum del conte o llibre seleccionat.

4. ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS: Aspectes interessants a tenir en compte. *Aquest punt té en compte diferents aspectes que es defneixen a continuació del guió.*

5. ABANS DE LLEGIR: Aspectes/preguntes a treure als alumnes abans d'iniciar la lectura.

6. PREGUNTES BÀSIQUES

- Què és el que us ha cridat més l'atenció d'aquesta història?
- Hi heu trobat alguna cosa estranya?
- Hi heu trobat a faltar alguna cosa?
- Ha passat algun fet que us hagi deixat parats?
- Heu trobat alguna res que es repeteixi, un patró?

7. PREGUNTES GENERALS:

- Havíeu llegit alguna història com aquesta?
- Quan heu vist el llibre, abans de començar-lo a llegir, què n'heu pensat? Quina mena de llibre creieu que era? Què us ha fet pensar això? Ara que ja l'heu llegit, penseu el mateix?
- Què us suggereix el títol del llibre, abans de començar?
- Mentre el llegíeu heu pogut imaginar-vos la història, us n'heu fet la pel·lícula?
- Heu llegit altres llibres com aquest? En què s'assemblen? En què són diferents?
- Heu trobat paraules o frases, o alguna altra cosa que tingui a veure amb el llenguatge que no us hagi agradat? I que us hagi agradat?
- Si poguéssiu canviar alguna cosa de la història, què canviariéu?
- Alguna cosa que passa a la història, us ha passat algun cop a vosaltres?
- Quantes històries diferents heu pogut trobar dins d'aquesta història?
- Quines parts del llibre et semblen més connectades al món de la realitat?
- Què diríeu als vostres amics d'aquest llibre?
- El recomanariéu a un nen o nena més gran/petit perquè el llegís? Per què?

8. PREGUNTES ESPECIALS:

- Quan llegíeu, podíeu "sentir" el que pensaven els personatges, el que sentien?
- Us sembla que a qui explica la història, li agraden els personatges? Què us ho fa pensar?
- En quant temps creieu que passa aquesta història?
- Algun escenari, escena us ha fet sentir incòmode? Heu passat por? Us ha fet riure?
- Com us sentiríeu si fóssiu el personatge?
- Us ha agradat com ha acabat?
- Quina impressió us han fet els colors, els dibuixos, el grafisme?
- Relacioneu aquesta història amb alguna altra que hàgiu llegit, recordeu, us han explicat, o heu vist en alguna pel·lícula?

9. PROPOSTA DE CLOENDA: Proposta d'activitat o comiat per finalitzar la sessió.

4. Aspectes literaris i artístics específics

El guió proposat contempla aquest punt com a espai per aprofundir sobre conceptes i altres aspectes a tenir en compte per poder treballar a l'aula. Cal recordar que hem d'adaptar el guió a cada etapa educativa i que no és tan important el nivell del llibre que creiem tenir entre mans, sinó la capacitat dels lectors de treure-li tot el suc possible a la conversa literària.

Per tal d'analitzar els aspectes literaris i artístics específics, podem fixar-nos en la següent taula. No és necessari obtenir un guió amb tants matisos, sinó més aviat assenyalar allò que destaca de l'àlbum seleccionat i que ens és útil per fer conversa literària.

LA FORMA	
La mida	
<ul style="list-style-type: none"> ● És gran? ● És en miniatura? 	<ul style="list-style-type: none"> ● És un llibre gegant? ● Quin propòsit deu tenir per a que tingui aquesta mida?
Les textures:	
<ul style="list-style-type: none"> ● Quin tipus de paper s'ha triat per imprimir-lo? ● Combina textures diverses (acetat, cartoné, paper mat, de ceba, paper brillant...)? ● Aquestes textures tenen algun propòsit especial? Es relacionen amb el títol, amb els personatges, amb l'argument, amb la tipologia de llibre...? 	
Format	
<ul style="list-style-type: none"> ● És apaïsat o vertical? ● La forma: És quadrat? Rodó? Esbiaixat? 	<ul style="list-style-type: none"> ● La forma està relacionada amb el contingut del llibre o amb l'argument?
Altres elements:	
<ul style="list-style-type: none"> ● Elements en relleu, pestanyes que s'estiren, desplegable, rodes que giren... 	
PARATEXT	
El títol:	
<ul style="list-style-type: none"> ● És temàtic? És nominatiu? És misteriós? És onomatopèic? És interrogatiu? ● Presenta un oxímoron (contradicció)? ● Permet anticipar la problemàtica de la història? ● Quina tipografia utilitza? ● Quina trajectòria segueixen les lletres? Ho fan per algun motiu en especial? 	
Les cobertes:	
<ul style="list-style-type: none"> ● Hi ha il·lustracions? Quina relació tenen amb el títol? ● Quins tons fa servir? ● Quina sensació transmet? ● Quines informacions es poden inferir a partir de la informació que ens ofereix la coberta? 	
Les guardes:	
<ul style="list-style-type: none"> ● Són llises? De quin color són? ● Aquest color té algun significat especial? Es pot relacionar el color amb la temàtica del llibre? 	

- Són iguals la primera i la darrera?
- Tenen algun dibuix o motiu relacionat amb la història que s'explicarà?
- Ajuden a fer alguna hipòtesi sobre el contingut de la història?
- La història comença a les guardes del llibre? S'acaba a les guardes del llibre?
- La guarda final introdueix algun motiu que faci pensar que el final de la història es modifica?
- Les pàgines de presentació i la portada reproduïen el mateix que la coberta? Donen alguna informació més sobre la història? Permeten fer hipòtesis o anticipar algun conflicte?

Les dedicatòries:

- L'autor/a o l'il·lustrador/a han escrit alguna dedicatòria? L'acompanya algun element o il·lustració?
- Permeten fer alguna hipòtesi sobre el contingut de la història?

Les biografies:

- Ens afegeixen alguna dada rellevant?

La tipografia:

- Quina lletra s'ha escollit?
- La mida de les lletres és igual a tot el llibre? Hi ha canvis de mida? Amb què es relacionen?
- Es produeixen ondulacions, pujades, baixades... Del text?
- Quin color s'ha triat per escriure el text? Es manté al llarg de l'obra? Per què es deu haver triat aquest color/s?

IL·LUSTRACIONS

La situació a la pàgina:

- Són a tota plana?
- Estan delimitades per un marc causant un efecte estàtic i convidant el lector a aturar-se més temps per observar-les? Sobrepassen aquest marc?
- Estan centrades a la pàgina o descentrades?
- Es troben a les pàgines parelles o senars?
- A cada pàgina n'hi ha una o n'hi ha més?
- Com s'organitzen dins la pàgina els diferents elements de la il·lustració?
- Segueixen algun ordre, un ritme?
- Quin efecte pretén aconseguir l'il·lustrador? Amb quina finalitat utilitza aquests recursos?
- Qui figura que veu el que es mostra a la il·lustració: el protagonista o el lector?
- El lector veu l'escena des de dalt (pla picat), com si dominés la situació?
- El lector veu l'escena des de baix (contrapicat), se li presenta una situació que potser li pot resultar intimidatòria? Fa la sensació d'immensitat?
- El lector s'ho mira des de davant (pla frontal), de cara a cara amb algun personatge amb qui es vol que creï empatia?
- Hi ha zooms a la imatge? Amb quina finalitat els ha introduït l'il·lustrador?
- Fa ús del pla general, potser amb la finalitat de mostrar el marc espacial i temporal de la narració?
- Fa servir el pla mitjà i el pla americà, potser per substituir la descripció d'algun personatge o detalls d'una escena?
- Utilitza el primer pla per copsar els sentiments d'un personatge, les expressions facials?
- Usa el pla detall per focalitzar l'atenció en aspectes molt concrets que són significatius per a la història?
- Les imatges s'orienten a la pàgina en el sentit de la lectura, convidant el lector a seguir un recorregut i/o definint moviment?

<ul style="list-style-type: none"> ● Són, en canvi, estàtiques, amb un marc, convidant el lector a aturar-se i contemplar? Com ho aconsegueix l'il·lustrador? ● S'utilitza la il·lustració a doble pàgina per donar una sensació de temps dilatat? ● S'utilitza una seqüència d'imatges a la mateixa pàgina per accelerar el ritme de la història? ● Tenen lloc diferents accions dins de la mateixa pàgina?
<p>Procediment tècnic:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Quina tècnica ha fet servir l'il·lustrador? (guaix, aquarel·la, collage, fotografia, tècniques mixtes...). ● Empra materials transparents o més aviat compactes? Quines sensacions transmet? ● Quin efecte deu voler assolir amb aquesta tècnica? ● Es tracta d'una història poètica o més aviat d'una història real? ● S'hauria assolit el mateix efecte fent servir una altra tècnica?
<p>Ús del color:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Quins colors predominen al llarg de l'obra? ● Fa servir tons pastel? ● Fa ús de colors intensos? ● Fa servir colors saturats? ● Fa servir les mateixes tonalitats al llarg de la narració? ● Els ambients que es recreen tenen tonalitats càlides? Són suaus? Són fosques? ● Les imatges són en blanc i negre? ● Utilitza algun color de forma simbòlica al llarg de l'obra? ● Quins efectes deu voler aconseguir il·lustrador fent servir aquestes tonalitats? ● Podria assolir els mateixos efectes fent servir una gamma cromàtica ben diferent? ● Fa ús de la llum i les ombres per ressaltar algun aspecte concret, per jerarquitzar personatges? ● Fa un ús personal i simbòlic del color?
<p>Tipus d'imatge:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Les imatges que es reproduïxen, s'assemblen a la realitat? Són figuratives (identificables amb la realitat)? Són realistes? Són hiperrealistes? (amb molts detalls i molt semblant a la realitat). ● S'usa una imatge abstracta per transmetre el missatge? ● L'il·lustrador ens mostra la seva particular visió de l'escena? ● Són imatges simplificades de la realitat, amb la finalitat d'aproximar-se més als infants? (formes arrodonides, ulls grossos, figures desproporcionades...). ● Les escenes que es recreen contenen imatges o altres escenes "amagades" al rerefons, que esperen ser descobertes pel lector?
TEXT
<p>Tipus de text:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Es tracta d'un àlbum narratiu, que explica una història? ● És no narratiu (un inventari de fets, de coses, idees sobre una temàtica, coneixements...)? ● En alguns casos, l'il·lustrador juga amb el lector i a les escenes que plasma es troba amagada alguna història paral·lela, que cal descobrir?
<p>Narrador</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hi ha narrador? ● Qui narra la història?

- Està narrat en primera persona? El narrador és dins de la història? És el protagonista? És un personatge secundari?
- Està narrat en tercera persona? El narrador és un observador que s'ho mira des de lluny, de forma objectiva?
- El narrador s'ho mira des de fora, però es nota que està implicat afectivament en la història?
- S'intueix que el narrador està d'acord amb la resolució de la història?
- El narrador sembla que no estigui d'acord amb la resolució de la història? Aprova o desaprova les coses que passen al llarg de la història?
- S'intercalen fragments de diàleg entre els personatges?

Estructura narrativa:

- Com s'inicia la història? Permet al lector fer hipòtesis d'allò que vindrà després?
- Presenta una estructura circular (el relat acaba al mateix lloc on ha començat)?
- El final de la història representa un retorn al punt de partida, però amb canvis? (el protagonista ha trobat un nou equilibri, per tant, el punt de partida ha canviat).
- És una narració d'estructura lineal o cronològica?
- El relat comença "in medias res" (al mig dels fets, sense aclarir com han començat)?
- Utilitza *flashback* (introdueix imatges del passat) o *flashforward* (introdueix imatges del futur)?
- Es repeteix alguna seqüència, un patró, al llarg de la narració (un fet, una expressió...)?
- Es presenten altres històries dins de la història principal?
- El text presenta estructures repetitives? (enumeració, cantarelles...)

Ritme del text:

- Presenta els fets de forma lenta i pausada? O els presenta, al contrari, de forma accelerada?
- Es manté el mateix ritme al llarg de tota la història?
- Com aconseguix l'autor/il·lustrador imprimir el ritme de la història?
- Partició del text al llarg de les pàgines: Hi ha frases que s'encavalquen en diverses pàgines per convidar el lector a accelerar la lectura? Hi ha fragments extensos de text sense imatges que l'acompanyin? Hi ha mots o frases curtes aïllades en una pàgina per destacar-les?

Relació text-imatge

- Es confia a la imatge la descripció de personatges, de llocs, d'escenes... per assolir que el text sigui més lleuger?
- El text explica la història principal i la imatge n'explica una altra de paral·lela, la d'algun personatge, per exemple?
- La imatge explica altres històries, a part de la que explica el text?
- La imatge presenta indicis que allò que explica el text no és del tot cert?
- La imatge descriu exactament el contrari del que ens explica el text?

TRACTAMENT DEL TEMPS

Gestió del temps

- Els fets s'expliquen per ordre cronològic, tal com passen a la realitat?
- Es descriuen *flashbacks*?
- Transcorre molt de temps entre l'inici i el final de la narració?
- El pas del temps segueix el mateix ritme al llarg de la narració?

Típus de final

- La història acaba bé, té un final feliç? Acaba malament?
- Té un final tancat, en què la majoria dels conflictes queden resolts?

- Té un final obert, en què no es tanquen tots els conflictes quan s'acaba la història?
- Té un final ambigu, que pot conduir a diferents interpretacions?
- Ofereix diversos finals?
- El final era previsible des del començament de l'obra?
- És un final totalment inesperat?

Protagonista

- Quins trets distintius se'n destaquen?
- Com es representen aquests trets per mitjà de la il·lustració?
- Com evoluciona al llarg de l'obra? Se'n mantenen constants les virtuts/defectes?
- El narrador mostra empatia pel protagonista?

Aquesta exhaustiva anàlisi ens permet aprofundir en la conversa des del nivell que necessitem. Totes aquestes qüestions i el treball que suposa la realització d'un guió permet a les docents de veure l'àlbum des d'una perspectiva i intensitat que no acostuma a veure. En un primer moment pot semblar una feina gegantina, però amb els exemples de guions que es mostren a les següents pàgines, ja utilitzats per alguns participants de Converses Literàries, us ajudarà a veure tot plegat amb una perspectiva positiva.

Conversa Literària dinamitzada per l'Institut de l'Estany de la Ricarda a l'escola Charles Darwin (Festa de les Converses Literàries, maig de 2019).

**Guions de Conversa Literària
elaborats per les participants
en els Entorns d'Aprenentatge**

GUIONS LITERARIS

Un recull a tall d'exemple dels guions utilitzats pels docents i dinamitzadors dels centres participants en el projecte

Els guions són eines indispensables per poder preparar una bona conversa literària. És cert que per a la realització d'un bon guió es requereix cert esforç tant intel·lectual com de temps, però val la pena fer-ho, ja que el resultat a l'aula pot ser molt enriquidor.

El primer que cal fer és una lectura exhaustiva de l'obra, els cops que facin falta, per poder extreure tot el suc de la història, a partir d'aquí cal fer una anàlisi literària de tots els elements que puguin ser susceptibles de ser comentats. És un treball previ que obliga el docent a treballar des d'una altra perspectiva, una mirada intensa que acaba generant empatia envers els petits lectors i fan de la lectura un moment pel record.

El fet que el guió estigui escrit permet que altres docents puguin accedir a aquest document i enriquir-lo, llegir-ho des d'un altre punt de vista o afegir elements depenent de l'edat dels seus alumnes. Un exemple d'intel·ligència col·lectiva que fa que l'esforç individual esdevingui un «regal» per al bé comú de l'escola.

En les següents pàgines trobareu diversos exemples de guions fets per les persones participants i les expertes que han anat creant durant aquests anys, des de l'escola bressol, passant per l'etapa d'infantil i primària i fins a l'institut, obrint el ventall de la Conversa Literària a totes les etapes educatives.

Cursos de 3r i 4t de les escoles Charles Darwin i Galileo Galilei a la Biblioteca Antonio Martín (2019).

Un sopar de por

DADES BIBLIOGRÀFIQUES Títol: <i>Un sopar de por</i> Autora del text: Martí i Orriols, Meritxell		Il·lustrador: Salomó, Xavier Editorial: Cruïlla, Barcelona, 2017
USOS Aquest guió està recomanat per fer-lo amb nens i nenes de 9 i 10 anys . Va ser utilitzat i amb molt bona acceptació a la cloenda de les Converses Literàries del curs 2018/2019 que es va realitzar a la Biblioteca.		
BREU RESUM Aquesta nit se celebra un sopar de gala que reuneix els personatges més malvats del món. Quines viandes deu haver preparat el xef Jean-Col Trinxat? Aixequen les solapes i ho sabreu.		
ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS <ul style="list-style-type: none"> • A la portada apareixen els personatges del conte, el títol, l'autor i l'il·lustrador, així com el nom de l'editorial. A la primera pàgina, a darrere, apareix una dedicatòria i les dades bibliogràfiques de l'àlbum. A les dues últimes, apareixen els diferents personatges donant la seva opinió envers el convidat sorpresa. • Les pàgines no estan numerades. El format del llibre és rectangular i de tapa dura. • Comença amb colors foscos i paisatges tenebrosos, per crear ambient. Predomini de colors diferents segons el moment de la història que s'explica. Es mostren emocions a les cares dels personatges. • S'alternen lletra i imatge, donant més importància a la segona, amb dibuixos molt ben trobats. Un cop tots els convidats són a taula, l'estructura del conte canvia. A l'esquerra descriuen els protagonistes amb un dibuix dels mateixos amb una solapa que s'aixeca per veure el menú què els hi ha tocat en aquest sopar. • El text s'explica en tercera persona, amb un narrador omniscient que ens va presentant la història. 		
COSES QUE PODEM FER (PREGUNTAR, MOSTRAR...) EL DIA DE LA SESSIÓ La portada ens mostra els protagonistes principals del conte i ens convida a fer les primeres hipòtesis amb els i les alumnes. La contraportada ens presenta una típica pissarra de menú on s'explica una sinopsi del conte.		
... ABANS DE LLEGIR <ul style="list-style-type: none"> • De què penseu que anirà el conte? • Fan por aquests monstres? • Coneixeu algun altre conte on surtin algun d'aquests personatges? Quin penseu que serà el menú que s'ofereix als protagonistes? 	... DESPRÉS DE LLEGIR <ul style="list-style-type: none"> • Hi ha alguna cosa que us ha cridat molt l'atenció? • Quin final us hauria agradat a vosaltres? • Tots els personatges tenien el seu menú corresponent o hauríeu afegit/tret alguna cosa? 	
PREGUNTES BÀSIQUES (Aidan Chambers) <ul style="list-style-type: none"> • Què és el que us ha cridat més l'atenció? • Hi heu trobat a faltar alguna cosa? • Hi heu trobat alguna cosa estranya? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ha passat algun fet que us hagi deixat parats? • Heu trobat alguna cosa que es repeteixi, un "patró"? 	
PROPOSTA DE CLOENDA Es va decorar una gran taula a la biblioteca com si fos un gran banquet i es va crear un ambient per a fer l'activitat envers la lectura. La creació del seu propi menú esgarrifós va tenir molt d'èxit entre la canalla.		
Centre educatiu: Escola Galileo Galilei		Data de la darrera versió: Maig 2023

Shhh! Tenim un pla

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: Shhh! Tenim un pla.
Autor/a del text: Chris Haughton

Il·lustrador : Chris Haughton
Editorial: Santander: Mirazones

USOS

Aquest guió està recomanat per a nens i nenes de **0-6 anys**. A l'escola a **15**. És un llibre curt, sonor, amb ritme, que crea gran expectativa i diversió. Als infants els entusiasma. Es mostren molt atents mantenint el silenci i l'expectació fins a l'últim moment. És dels que més vegades et demanen que tornis a explicar.

BREU RESUM

Tres caçadors fracassen repetidament en els seus intents per enxampar ocells i esquirols al bosc. Cada vegada fan callar el petitó que els acompanya i saluda les bestioles. Però l'estratègia del petit sembla més efectiva.

ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS

- Meravellosament seqüenciat: tres intents fallits amb els ocells, el bon resultat del petit, la fugida i un nou intent final amb l'esquirol que remet a l'inici. Ordenat i ple de repeticions i variacions divertides, agradarà molt als petits que se sentiran identificats amb el petit caçador i riuran de l'absurda insistència dels grans en els seus "plans".
- Ideal per explicar en veu alta i riure junts.
- Amb tons blaus, fons plans i una il·lustració que recorda els anys seixanta, l'àlbum resulta net i expressiu.

ABANS DE LLEGIR

- Observem la coberta atentament.
- Colors predominants, tipus de dibuix...
- Creus que els personatges que apareixen són els protagonistes de la història?
- Mirem el títol: Què vol dir aquest títol?
- Mirem la contraportada: trobes alguna similitud o diferència amb la portada i la contraportada?
- Fem hipòtesi: Quan heu vist el llibre, abans de començar a llegir, què heu pensat? Què t'ha fet pensar això?

DESPRÉS DE LLEGIR

- Us ho esperàveu així?
- Creieu que el protagonista petit ha actuat bé? Què haguéssiu fet vosaltres en aquesta situació?
- Voldríeu caçar amb el caçapapallones a l'ocellet o us agradaria més fer-vos el seu amic??
- Us ha recordat a algun llibre que ja coneixíeu? En què és igual? En què trobeu la història diferent?
- Mentre llegíeu, us heu pogut imaginar la història? Heu fet construccions al cap o hipòtesi?
- Hi ha alguna cosa que no has entès o t'hagis perdut?
- Quina impressió us han fet els colors, els dibuixos, les lletres...?
- Us sembla que aquest final és un bon final? Canviàrieu el final de la història?
- Us agradaria tornar-ho a llegir? Amb qui? A on?
- El recomanàrieu a algun nen o nena perquè el llegís? Per què?

PREGUNTES BÀSIQUES (Aidan Chandlers)

- Què és el que us ha cridat més l'atenció d'aquesta història?
- Hi heu trobat a faltar alguna cosa?
- Hi heu trobat alguna cosa estranya?
- Ha passat algun fet que us hagi deixat parats?
- Heu trobat alguna cosa que es repeteixi, un "patró"?

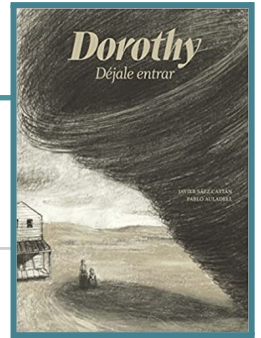
PROPOSTA DE CLOENDA

Proposem als nostres alumnes que dibuixin ells la seva pròpia portada.

Centre educatiu: Escoles Bressol El Cabusset / Sol solet

Data de la darrera versió: Maig 2023

Dorothy déjale entrar

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: *Dorothy déjale entrar*

Autor/a del text: Sáez Castán, Javier

Il·lustrador/a: Auladell Pérez, Pablo

Editorial: A buen paso, 2017

USOS

Lectura i guió recomanats per fer-lo amb nens i nenes de **13-14 anys**.

BREU RESUM

Jonah i Martha viuen en una granja a Kansas. Martha es passa el dia llegint seleccions de Reader's Digest i qualsevol altre llibre de cultura que parli de l'evolució i de la vida. Jonah l'escolta i, aclaparat per la claredat de les seves paraules, sol deixar-se convèncer. El dia que un petit tornado es cola pel seu pati posterior decideixen adoptar-ho. Li diran Dorothy i canviarà les seves vides per sempre.

ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS

- Es tracta d'una ficció realista. S'utilitzen els recursos del gènere fantàstic. Es tracta d'una obra basada en fets reals, però inversemblants (realisme màgic). Són trets que s'allunyen de la realitat. El final és dramàtic. Referències: El mag d'Oz.
- Els colors són terrosos i grisos, amb ús de grafit (similar al pols i a la sorra). L'ús del color es relaciona amb la soledat i el silenci (els espais són desèrtics). És rellevant com evoluciona l'ús del color (comença en grisos, passa al negre fins al color clar de la renovació i de l'inici).
- Es dona una conversa entre els personatges. El narrador és en primera persona (l'home).
- Rols de la parella: l'home és dependent, més autoritari. Les idees de la dona prenen molta força, és intel·lectual, però alhora innocent, idealista i sobreprotectora. Hi ha certa ironia de la vida en parella.
- El simbolisme del canvi (la renovació, el poder de la novetat, un nou membre a la família, a vegades el canvi pot ser també perillós...). El tifó és dinàmic, però els personatges són estàtics.

ABANS DE LLEGIR

- Jocs d'hipòtesis: **Preguntes generals:** observem la coberta, què veieu? Mirem la il·lustració... on pot estar localitzat aquest paisatge? Us recorda res? De què pensem que pot anar aquest llibre? Què ens fa pensar en això?; **Preguntes especials:** Fixem-nos en el títol, què pot significar? Mirem els colors... per què creieu que ha utilitzat aquests colors? Què percebeu? Què us transmet?

DESPRÉS DE LLEGIR

- Us esperàveu que seria així?
- Quins moments de la història recordeu més clarament?
- Què faltava per poder fer una hipòtesi més encertada?
- Us agradaria tornar-lo a llegir? On? Amb qui?
- Coneixies a aquest autor?
- Què li diríeu a un amic a qui li volguéssiu recomanar aquest llibre? Què no li hauríeu de dir per no fer *spoiler*?
- Vosaltres com expliqueu les històries?

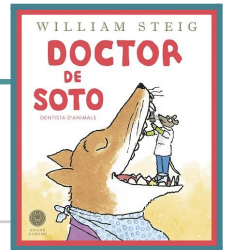
PREGUNTES ESPECIALS

- Quins fets que es representen poden succeir al món real? Quins no?
- Quina va ser la vostra primera impressió sobre els personatges? Després d'haver-los conegut, quin rol té cadascú? Com encaixa amb el que us imaginàveu?
- Com comencen els colors a l'inici? Com evolucionen?
- Tornem a llegir el títol. Què hem esbrinat sobre aquest?
- Us recorda a alguna cosa Dorothy? Què aporta Dorothy a la parella?
- Que simbolitza el color negre i els canvis de la tipografia?
- Què us ha semblat el final? Què creieu que passa?
- Mirem la contraportada. Què veieu? A què us recorden aquests quadres? Què pot representar?

Centre educatiu: INS Estany de la Ricarda

Data de la darrera versió: Maig 2022

Doctor de Soto

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: Doctor de Soto. Dentista d'animals.

Autor del text: Steig, William

Il·lustrador: Steig, William

Editorial: Blackie Books, 2018

USOS

Àlbum ideal per a fer a un **cicle mitjà**, on l'alumnat ja és coneixedor dels contes populars i els rols de cada animal dins de les faules. Molt interessant per la seva sàtira i moments molt humorístics.

BREU RESUM

El Doctor De Soto és un ratolí dentista. A la seva consulta hi van animals de la seva mida, però també altres de grossos i fins i tot gegants. Només prohibeix l'entrada a les bèsties que mengen ratolins. Fins que un dia, en contra de les seves normes, accepta curar una guineu. Serà el seu pitjor mal de queixal. Per sort, tot i que el Doctor De Soto és molt petit, la seva astúcia és molt gran.

ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS

- Text concís. Directe. L'essència del relat pot entendre's sense la imatge, però perd part del seu sentit.
- La imatge detalla aspectes que el text no ens diu, aporta informació rellevant. També aporta humor.
- L'autor juga amb la diferència de mides i de personatges, ressaltar la humanització dels personatges animals. Fixeu-vos en la mirada dels personatges. William Steig és el creador de Shrek.
- Traç espontani, colors vius i línia gruixuda, com si fos una tira còmica. Lectura cultural dels personatges (faules). Els ratolins són considerats com treballadors i savis, petits però eixerits. Faula del lleó i el ratolí. Les guineus són astutes, enginyós, intel·ligents, múrries... amb un punt maliciós. Faula de El corb, la guineu i el formatge.
- Humanització dels personatges. Quines coses fan que puguin fer les persones?

... ABANS DE LLEGIR

- Observar el títol i la coberta: què en sabem del protagonista, el doctor De Soto?
- Lectura cultural: com deu ser aquest ratolí? Quin altre personatge apareix a la coberta? La guineu (com deu ser aquest personatge?).
- Imagineu que podem anar on vulgueu, ara mateix, que preferiríeu? Parc d'atraccions, illa deserta, anar al dentista...(joc humor)
- Començar amb imatges de la pel·lícula Shrek, per a presentar l'autor.

... DESPRÉS DE LLEGIR

- Les nostres hipòtesis eren certes? Els personatges eren com creiem? Els animals es comporten com si fossin animals? Coneixeu altres històries així?
- Quin paper juga la dona del doctor De Soto?
- Seria el mateix aquesta història explicada sense les il·lustracions? Us ha semblat divertida la història?
- On passa tota aquesta història? Quina informació ens dona? Com és la casa del doctor De Soto?
- Us imaginàveu que acabaria d'aquesta manera? Heu patit pels personatges? Com ha aconseguit Steig genera aquesta intriga?
- Us ha passat mai que algú us enganyi?

PREGUNTES BÀSIQUES (Aidan Chandlers)

- Què és el que us ha cridat més l'atenció d'aquesta història?
- Hi heu trobat a faltar alguna cosa?
- Hi heu trobat alguna cosa estranya?
- Ha passat algun fet que us hagi deixat parats?
- Heu trobat alguna cosa que es repeteixi, un "patró"?

PROPOSTA DE CLOENDA

Visualització del curtmetratge: <https://www.youtube.com/watch?v=xb2RB0TBWfk>

Aprofitar per fer lectura del llibre del mateix autor: Steig, William. ¡Shrek! Libros del zorro rojo.

Autor/a del guió: Marc Alabart Barba, expert

Data de la darrera versió: 2019

Lluna

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: *Lluna*

Autor/a del text: Antonio Rubio,
Miquel

Il·lustrador/a: Óscar Villán

Traductor: Miquel Desclot

Editorial: Kalandraka

USOS

EDAT RECOMANADA: de **0 a 3 anys**. TIPOLOGIA: Poema Pictogràfic.

BREU RESUM

Pictograma poètic o poograma, un terme encunyat per designar una nova modalitat de poesia pictogràfica basada en la cerca d'un ritme de lectura que ajudi a "educar l'ull i endolcir l'oïda" del petit lector, en paraules del mateix autor del text, Antonio Rubio.

ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS

- Funciona com un pictograma permetent als nens que no saben llegir recitar el poema.
- Les senzilles il·lustracions en tons apagats i ocres introdueixen un aire delicat al llibre.

TIPOLOGIA

- Pictogrames poètics o *poogrames* basats en la rima i en la representació gràfica dels elements que cita el text.
- Recomanat a partir de sis mesos.

GUIA DEL CONTE

- Art menor i rima consonant. La repetició de les paraules és la base del ritme primigeni, que es veu reforçat per una il·lustració que reproduïx exactament les paraules.

COSES QUE PODEM FER (PREGUNTAR, MOSTRAR...) EL DIA DE LA SESSIÓ

Es pot emprar una caixa amb titelles de dit.

PREGUNTES BÀSIQUES (Aidan Chambers)

- Què és el que us ha cridat més l'atenció d'aquesta història?
- Hi heu trobat a faltar alguna cosa?
- Hi heu trobat alguna cosa estranya?
- Ha passat algun fet que us hagi deixat parats?
- Heu trobat alguna cosa que es repeteixi, un "patró"?

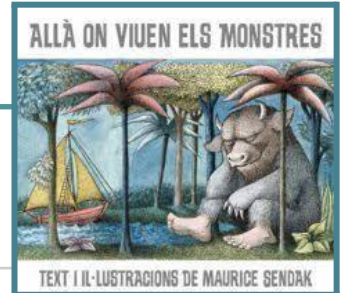
PROPOSTA DE CLOENDA

- Es pot utilitzar una caixa amb titelles de dit.
- Col·lecció *De la cuna a la luna*. Hi ha d'altres títols a la col·lecció del mateix estil.

Centre educatiu: Escoles Bressol El Cabusset / Sol solet

Data de la darrera versió: Març 2023

Allà on viuen els monstres

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: *Allà on viuen els monstres*
Autor/a del text: Maurice Sendak

Il·lustrador/a: Maurice Sendak
Traductor: Maria Viu
Editorial: Kalandraka

USOS

EDAT RECOMANADA: **a partir de 3 anys**. TIPOLOGIA: Àlbum il·lustrat, Contes Onírics

BREU RESUM

Castigat sense sopar per les seves trapellereries, en Max comença un viatge simbòlic des de la seva habitació fins a un lloc fantàstic, tot travessant un temps/espai mític i enfrontant-se a les seves pors. Allà es convertirà en el Rei dels Monstres. Aquesta obra és considerada com l'àlbum il·lustrat perfecte.

EDAT RECOMANADA

- A partir de 2 anys. També indicat per a cicle infantil.

TIPOLOGIA

- Àlbum il·lustrat
- A la biblioteca està classificat com un llibre d'hàbits i conducta.

GUIA DEL CONTE

- La mare del Max s'enfada amb ell i l'envia a l'habitació. És des d'aquí on en Max construeix un món imaginari en què s'aventura a rebel·lar-se i desafiar les mateixes pors, a superar-les, a reivindicar la seva forma de ser.
- Fixeu-vos en les emocions que el personatge principal va desenvolupant al llarg de la història.

COSES QUE PODEM FER (PREGUNTAR, MOSTRAR...) EL DIA DE LA SESSIÓ

A l'escola El Cabusset tenim una caixa on està pintada la portada del llibre i serveix per presentar-lo.

PREGUNTES BÀSIQUES (Aidan Chambers)

- Què és el que us ha cridat més l'atenció d'aquesta història?
- Hi heu trobat a faltar alguna cosa?
- Hi heu trobat alguna cosa estranya?
- Ha passat algun fet que us hagi deixat parats?
- Heu trobat alguna cosa que es repeteixi, un "patró"?

Centre educatiu: Escoles Bressol El Cabusset / Sol solet

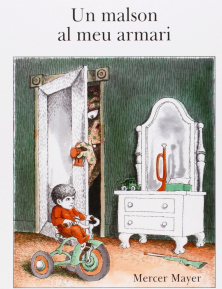
Data de la darrera versió: Març 2023

Un malson al meu armari

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: *Un malson al meu armari*
Autora del text: Mercè Mayer

Il·lustrador: Mercè Mayer
Editorial: Kalandraka

USOS

Literatura infantil i juvenil, ficció. Cicle inicial. **A partir de 5 anys.**

BREU RESUM

El conte tracta el tema de les pors infantils, està narrat en primera persona i conté una gran dosi d'humor i de tendresa. El nen protagonista del conte decideix rebel·lar-se contra els seus temors i s'enfronta al seu malson imaginari que, al cap i a la fi, no serà tan terrible com ell creia.

ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS

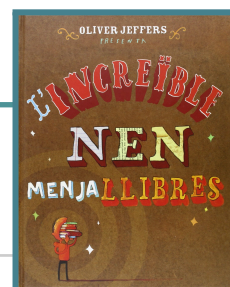
- **PORTADA:** És un dibuix del personatge que donarà títol el llibre i que el protagonitza. El títol està amb lletra d'impremta i ens deixa en incògnit.
- **CONTRAPORTADA:** En fa una mica de previsió de què ens trobarem amb aquesta lectura. Una breu ressenya de l'autor i la il·lustració ens fa fer predicció d'alguna situació que trobarem al llibre.
- **GUARDES:** Les guardes són de color verd, el mateix color de la paret de l'habitació del protagonista. Les dues guardes són iguals, del mateix color.
- **DEDICATÒRIA:** L'autor del llibre dedica el llibre, podem fer la hipòtesi que són familiars seus, ho acompanya una il·lustració. No permeten fer cap hipòtesi sobre la història.
- **IL·LUSTRACIONS I COLOR:** El mateix autor ha il·lustrat aquest àlbum. Se'ns presenta un àlbum amb colors vius, fets amb aquarel·la i amb molts detalls del que explica la història.
- **ESCENARIS DE L'ACCIÓ:** Són escenaris que narren allò que explica la història. La perspectiva de les il·lustracions és des de davant (pla frontal), de cara a cara amb algun personatge de la història.
- **L'ÚS DEL LENGUATGE:** De la mateixa manera que ho fa el color i la il·lustració, el llenguatge utilitzat és senzill en prosa, senzill d'entendre pel lector i pels oients. Amb lletra d'impremta i força text a totes les pàgines. Empra els diàlegs entre els diferents personatges que es troba l'Shrek en el seu viatge i els petits poemes en cursiva per donar importància a algunes parts que succeeixen.
- **DESENVOLUPAMENT DE LA HISTÒRIA:** La història té un inici amb la descripció completa del personatge, la narració del seu viatge que té un propòsit i el final que s'espera mentre es va llegint el llibre, acaba amb un final feliç pel personatge principal.
- **PERSONATGES I NARRADORS:** El personatge principal és el del títol del llibre, l'Shrek, i com a secundaris trobem: la bruixa que li recita el seu futur, el pagès que deixa desmaiàt al cap, el drac que guarda el bosc i finalment la princesa, un personatge del qual se'n parla a la major part del llibre i que és l'objectiu final de l'Shrek, a la qual troba finalment. L'Shrek, juntament amb els seus pares i la princesa són els personatges fantasiosos del llibre, com si fossin de la mateixa «espècie», el drac que cuida el bosc també és un personatge fantasiós que conviu amb la resta «d'humans» que va trobant en el seu viatge (bruixa, persones del poble...).
- **FINAL:** té un final feliç i tancat, ja que el seu propòsit de viatge es compleix i es casa amb la princesa.
- **PÀGINA DE CRÈDITS:** estan al final del llibre i surt el personatge principal del llibre.

COSES QUE PODEM FER (PREGUNTAR, MOSTRAR...) EL DIA DE LA SESSIÓ

Hi ha pel·lícules /sèries de TV que tenen cert paral·lelisme amb el llibre. Podem buscar-les: Heu vist alguna pel·lícula o sèrie que recordi a aquest llibre? A quin personatge recorda?

<p>... ABANS DE LLEGIR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fer hipòtesis a partir dels indicis de la coberta i la contracoberta. • A partir de la portada, què podem preveure del personatge principal? • Què penseu d'aquest llibre? Què esperem d'ell? • Què us suggereix el títol del llibre abans de començar? • Quina mena de llibre penseu que és? Què us fa pensar això? 	<p>... DESPRÉS DE LLEGIR</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quines coses us han agradat d'aquest llibre? Quines no us han agradat? • El llibre, era el que esperàveu? • Hi ha alguna cosa que us ha sobtat o desconcertat, que ho heu acabat d'entendre? Alguna cosa estranya? • Hi ha alguna cosa que no havíeu vist mai en cap altre llibre? • Què és el que més us ha cridat l'atenció?
<p>PREGUNTES GENERALS</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mentre el llegíem, heu pogut imaginar-vos la història al cap, us n'heu fet la pel·lícula? • Mentre llegíem, hi ha hagut frases, paraules, il·lustracions que se us hagin quedat al cap? • T'agradaria tornar-lo a llegir? • Què és el que us ha resultat més interessant? • Si poguéssiu canviar alguna cosa de la història, què canviàrieu? • A qui li recomanaries aquest llibre? A algun nen o nena més gran o petit/a que tu? • Què li diries per recomanar-li? • Què no li diries per no fer-li espòilers? 	
<p>PREGUNTES ESPECÍFIQUES</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quin tipus d'il·lustració té? De quins colors? • Com està escrit el llibre? Quin tipus de llibre és? Com ho heu sabut, que és conte? • Us recorda a alguns altres contes? A quins? En què són semblants? En què són diferents? • Quins són els poders que té el Shrek? • Com són els personatges? Què et sembla que barregi monstres o animals de ficció amb persones humanes? • S'assemblen als que treballem aquest any? • Us heu sentit identificats amb algun personatge? Per què? • Quan hem llegit el llibre, heu pogut entendre com se sentien els personatges? Heu sentit en algun moment les seves emocions? Quines? • Us ha agradat com ha acabat el conte? 	
<p>PROPOSTA DE CLOENDA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heu vist alguna pel·lícula o sèrie que recordi a aquest llibre? A quin personatge recorda? 	
<p>Centre educatiu: Escola Charles Darwin</p>	<p>Data de la darrera versió: 2022</p>

L'increïble nen menjallibres

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: *Menjallibres*

Autor del text: Jeffers, Oliver

Il·lustrador:

Editorial: Andana, 2013

USOS

Llibre totalment transversal i que es pot adaptar a tota l'etapa educativa. En aquest cas, aquest guió es va idear per a nens i nenes de **1r d'ESO**, però és adaptable a qualsevol etapa d'**educació primària**.

BREU RESUM

A l'Enric li agradaven els llibres, però no li agradava llegir-los, li agrada menjar-se'ls. I com més en menjava, més llest es feia. Però un dia comença a trobar-se malament. Davant d'aquesta situació, l'Enric ha de trobar una manera de gaudir dels llibres sense necessitat d'utilitzar les seves dents.

ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS

Normalment, els marcs en un àlbum volen comunicar als lectors que allò que està representat en la imatge és exactament una representació del món. És una forma d'establir distàncies amb el lector. En canvi, les il·lustracions a sang (no emmarcades) inciten el lector a submergir-se en les imatges sense preocupació.

COSES QUE PODEM FER (PREGUNTAR, MOSTRAR...) EL DIA DE LA SESSIÓ

Es pot fer un camp semàntic amb la paraula **MENJAR** (menjar, menjucar, matar el cuc, pessigar, empassar-se, engolir, mossegar, mastegar, embocar, devorar, dragar, endrapar, golafrejar, fer passar coll avall, atipar-se, clavar-sem, vomitar, escopir, gitar, canviar la pesseta), i també una llista amb tots els **SUPERPODERS** (volar, invisibilitat, fortalesa, elasticitat, tenir habilitats tecnològiques que proporcionen avantatges...)

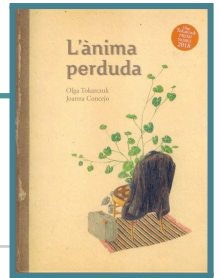
... DESPRÉS DE LLEGIR

- Què m'ha agradat? Què m'ha disgustat? Què m'ha desconcertat o semblat rar?
- La primera vegada que vas mirar la portada, quina mena de llibre et pensaves que era? Ara que l'has llegit, es compleix la teva expectativa?
- Què explicàrieu d'aquest llibre als vostres amics?
- Quantes històries diferents (o tipus d'història) detecteu al llibre?
- Quant temps creieu que dura la història? I on passa?
- Quan expliques coses que et passen, les expliques sempre en ordre cronològic? Tens cap motiu per alterar l'ordre en què han passat els esdeveniments en les coses que expliques? Quins són? Hi ha parts que passen de pressa, però han requerit força temps per explicar-les?
- A la història, hi apareix cap personatge que et recordi algú que ja coneixes?
- A la història, hi apareix cap personatge que no s'esmenti, però sense el qual la història no hauria sigut possible? Se t'acut cap motiu que expliqui aquesta ommissió?
- Qui explicava o narrava la història? Com ho sabem? Què pensa la persona que explica, el narrador, sobre els personatges? Li agraden o disgusten? Com ho saps?
- Mentre llegies, senties que el que explicava el narrador et passava directament a tu o, en canvi, et senties com un espectador que no forma part de l'acció? Si eres un observador, des d'on miraves?
- T'has posat només a la pell d'un personatge o t'has identificat amb més d'un?
- Creus que en algun moment has pogut esbrinar el que pensava la resta de personatges?
- Diries que la història que passava immediatament o que pertanyia al passat i algú la recordava?

Centre educatiu: Estany de la Ricarda

Data de la darrera versió: 2022

L'ànima perduda

DADES BIBLIOGRÀFIQUES

Títol: *L'ànima perduda*

Autora del text: Tokarczuk, Olga

Il·lustrador: Concejo, Joanna

Editorial: Thule, 2019

USOS

Llibre per a **cicle superior de primària i ESO**. Darrere de l'aparent senzillesa del llibre, s'amaga un tema filosòfic sobre el concepte de l'ànima, que s'explora a través d'il·lustracions que transmeten sensació de pau i meditació.

BREU RESUM

«Vet aquí que una vegada hi havia un home que treballava molt i molt ràpid i que ja feia temps que havia deixat enrere, força lluny, la seva ànima.» *L'ànima perduda* és una commovedora història sobre l'espera, la paciència i la introspecció, concebuda com un llibre d'art per a totes les edats que va rebre el Premi Bolonya Ragazzi 2018, Menció Especial en Ficció.

ASPECTES LITERARIS I ARTÍSTICS ESPECÍFICS - APUNTS MENTRE LLEGIM

- **Indicis: fotografies, segells i postals:** Les fotografies fixen l'instant. Quan mirem una foto nostra del passat, reconeixem la persona i n'evocem tot de records associats a la imatge. La construcció del jo és una ficció. Nosaltres ja no som la persona que érem en l'instant de ser fotografiats. L'essència de les persones és inaprehensible i no la podem encapsular en una imatge. Els segells i les postals remetent a la noció de moviment, de viatge.
 - Una cadira entapissada, una catifa llistada, una americana arrepenjada al respall, una maleta amb una ansa i un test amb una planta esponerosa de color verd. Aquí tenim una natura morta. Si jo et demano que pensis en símbols, podries explicar-me què simbolitza cadascun dels elements de la llista anterior?
- **El paper pintat.**
 - El paper pintat. Què diries que representa el paper pintat de la foto?
 - Quines concomitàncies detectes entre el paper pintat de la foto i algun dels elements que apareixen de manera recurrent a l'àlbum?
 - Sabries identificar l'element al qual faig referència?
- **L'home-en-moviment. El viatge.** Resseguiu els indicis del text. El narrador es diu primer Andrej i després, Marian. Aquí tenim un conflicte d'identitats. Hi apareix un passaport, document que ens identifica. L'amnèsia és la pèrdua o feblesa de la memòria per efecte d'una malaltia o de la vellesa. Hi ha ànimes que perden el cap. Hi ha persones que perden el cor. Hi ha ànimes que perden els seus posseïdors. És interessant oferir a l'auditori la possibilitat de reflexionar en veu alta a propòsit de les sentències anteriors.
 - El protagonista de la història és un individu que, per curar-se, es veu obligat a haver d'esperar la seva ànima. L'espera de l'ànima transforma el personatge. Sabries explicar en quin sentit ho fa?
 - Hi apareix una interlocutora que és metgessa. Si no perdem de vista el fet que la missió de la medicina consisteix a guarir malalts, quina malaltia diries que pateix el protagonista de la nostra història? Què t'ho fa pensar?
- **La quietud. L'espera.**
 - Què et suggereix la presència del banc enmig d'un bosc deshabitat de la p. 38? Solitud, desolació, aïllament, silenci. Sabries evocar imatges o situacions de silenci?

- Els personatges de la història sovint apareixen en actitud contemplativa (p.70-71). Sabries dir-me què, o a qui, et sembla que esperen? El protagonista persegueix l'anhel de retrobar-se...
- Hi ha plec de pàgines de l'àlbum numerats en sèries correlatives i sense numerar. Què creus que intenta donar a entendre, el narrador de la història? Hi ha dies idèntics als altres. Les persones necessitem les rutines per organitzar-hi la nostra vida. Hi ha patrons que es repeteixen sense solució de continuïtat. Entorn d'aquests patrons, nosaltres planifiquem el temps (esmorzar, dinar i sopar) de què disposem. Les rutines confereixen estabilitat a la nostra vida.
- Pàgines en paper de calc. Entre la p.122 i la p. 123 hi ha un full en paper de calc amb un text sobre impressionat. L'ànima perduda arriba, masegada i esgarrinxada. Per quines vicissituds creus que pot haver passat?
- La locució llatina *alter ego* pot ser entesa literalment com 'un altre jo', és a dir, una altra personalitat d'una mateixa persona. També és una manera de definir algú en qui es té una absoluta confiança. El terme s'utilitza habitualment en anàlisi literària per a indicar una identitat secreta d'algun personatge o per a qualificar un personatge que s'identifica amb el mateix autor, generalment de manera no explícita. També s'empra entre els personatges per a designar el millor amic de l'altre.

ABANS DE LLEGIR

- Examinem la portada del llibre. Hi ha una natura morta confegida tot partint d'elements significatius de la història. La banda sonora de la sessió és la cançó *The soul cages*, de Sting (buscar a Youtube)
- Lectura atenta de la traducció de la cançó *The soul cages*. Quines concomitàncies detectes entre la història de l'àlbum i el single de Sting?
- Interpreta, de manera lliure i espontània, el quadre de Christopher Nevinson: *El alma de la ciudad sin alma*.

DESPRÉS DE LLEGIR

- **PREGUNTES BÀSIQUES (Aidan Chambers):** Hi ha alguna cosa que t'hagi agradat molt? Hi ha res que no t'hagi agradat gens? Hi ha alguna cosa que no hages entès? Hi ha alguna cosa en aquest llibre que no haves vist mai en cap altre llibre? Hi ha alguna cosa d'aquest llibre que t'hagi recordat una altra història? Ara que ja hem llegit el llibre, la història que se'ns explica era el que t'esperaves?
- Vosaltres, quan expliqueu històries, les expliqueu com si us haguessin passat a vosaltres mateixos o en tercera persona?
- L'autora de la il·lustració construeix atmosferes mitjançant l'ús combinat del blanc i negre en els exteriors i del color en els interiors. Què et suggereix aquest ús selectiu del color? Com l'interpretes?
- Com interpretes el fet que les imatges apareguin convenientment emmarcades sobre una superfície consistent en un full de paper quadriculat?
- Què et suggereix la representació dels espais de l'àlbum?
- Hi ha espais exteriors on la figura humana abunda; d'altres, en canvi, són paisatges desèrtics. Què et suggereix aquesta discrepància?
- Reflexió en veu alta sobre la funcionalitat de la inserció del paper de calc, del treball de l'autora amb diferents textures i de l'ús selectiu del color.

PROPOSTA DE CLOENDA

Fer una reflexió conjunta sobre les coses que van passant al llarg de la vida i de què el pas del temps és inexorable.

Festa de les Converses Literàries a la Biblioteca Antonio Martín (2019)

Experiències lectores al Prat que impliquen a les famílies

EXPERIÈNCIES LECTORES AL PRAT QUE IMPLIQUEN A LES FAMÍLIES

El gaudi i el bon hàbit per la literatura es gesta des de la infància i en tot l'entorn de socialització i aprenentatge de cada persona. És per aquest motiu que des dels inicis del projecte es va plantejar una línia d'acció que fos la implicació de les famílies, procurant que la metodologia es desenvolupés tant a l'aula com en altres accions en xarxa i afavorint així la connexió entre escola i comunitat dels infants. Per tal d'implicar a les famílies des del principi, l'AMPA Charles Darwin va participar activament a l'entorn d'aprenentatge de Coordinació del projecte des de les sessions de Laboratori de Lectura.

Amb aquest objectiu es van desenvolupar una sèrie d'activitats en xarxa que partien de promoure lectures compartides en els diferents entorns de l'infant on la literatura tingués cabuda, com ara l'escola, la biblioteca o llar. En aquest sentit, la biblioteca pública esdevé facilitadora d'espais i recursos per a famílies de diferents nivells socioculturals, aspecte rellevant en el projecte per tal de democratitzar la lectura per a tots els joves i infants.

En el curs 2018-19, les famílies van participar en les activitats extraescolars que es van desenvolupar a les escoles Charles Darwin i Galileo Galilei (una sessió a cada escola on podien anar famílies d'ambdues) i a les escoles bressol Sol Solet i El Cabusset (on es van dur a terme dues sessions a cada centre i una sessió de Prat Famílies).

A partir del curs 2019-20 es va reforçar la vinculació amb les famílies perquè tinguessin un rol actiu i obrir el projecte a altres comunitats. Algunes accions portades a terme amb aquest objectiu van ser: tallers de contes d'infants amb famílies, comissió de famílies per representar contes als espais del centre, informar sobre el projecte a les famílies a l'inici de curs, sessions obertes a les famílies perquè vegin com es treballa la conversa literària, etc. Amb el darrer curs 2022-23 es va potenciar aquesta idea tot creant un nou entorn d'aprenentatge per tal de procurar la veritable implicació de les famílies i de la comunitat.

Fotografia realitzada durant la lectura compartida de l'alumnat amb el grup de gent gran de la Biblioteca Antonio Martín, durant la Festa de les Converses Literàries, 2019.

RECALL D'EXPERIÈNCIES LECTORES DELS CENTRES PARTICIPANTS QUE IMPLIQUEN A LES FAMÍLIES

Les propostes educatives desglossades a continuació han estat dissenyades per professionals educadors del Prat del Llobregat gràcies a les formacions amb expertes en el desenvolupament d'activitats de Converses Literàries. Aquestes educadores formen part de les entitats participants del projecte: les escoles bressol Sol Solet i El Cabusset, les escoles d'educació primària Galileo Galilei i Charles Darwin, i la Biblioteca Antonio Martín.

Les activitats es troben ordenades per etapa educativa i es dirigeixen a centres que vulguin implementar activitats de Conversa Literària per a infants d'etapes infantil i primària dissenyades per a afavorir la implicació de famílies.

Infantil 0-3

1. Nom de l'activitat: **Tarda de contes a l'escola**

Centre on s'ha implementat: Escola bressol Sol Solet

Rol de les famílies	Rol d'escolta i participació voluntària.
Tipologia d'activitat	Conversa literària amb implicació de famílies.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Promoure els hàbits de lectura • Empoderar a les famílies com a agents culturals actius de les seves criatures. • Potenciar i enfortir el vincle infant-adult.
Descripció de l'activitat	Es convida a les famílies a una trobada a les aules amb les seves criatures per a gaudir d'una tarda de contes. Cada educadora comença explicant un dels llibres que està llegint a l'aula. Tot seguit mostra la resta de llibres que s'han explicat a l'aula i les convida a fer que els nadons els expliquin.
Periodicitat	Anual (voltants de Sant Jordi).
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre o llibres que s'utilitzen
Espai/s	Espai de lectura.
Professionals implicats	Les educadores referents de l'escola.
Possibles millores	Activitat nova pendent d'implementar. Encara no se sap què cal millorar.

Infantil 0-3

2. Nom de l'activitat: **Espai de lectura amb famílies**

Centre on s'ha implementat: Escoles bressol Sol Solet i el Cabusset

Rol de les famílies	Rol actiu, de participació. Co-docència.
Tipologia d'activitat	Espai familiar de lectura.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Apropar a les famílies la literatura que s'explica als infants a l'escola. • Trobar un espai acollidor per posar una petita biblioteca per les famílies. • Acollir les famílies a l'escola.
Descripció de l'activitat	<p>Sol Solet: Espai de lectura creat perquè les famílies llegeixin als seus infants i generat a partir del lot de llibres d'Interseccions i dels adquirits a partir de les formacions. A més, cada classe disposa d'un racó de lectura amb llibres adequats a cada nivell. S'informa les famílies de l'itinerari lector perquè siguin coneixedors dels llibres que s'expliquen a l'aula.</p> <p>El Cabusset: Iniciativa per tal d'apropar més el projecte de converses literàries a les famílies. En una primera acció, es dona a conèixer o s'imparteix formació a les famílies sobre els títols que es té a la biblioteca i que s'expliquen als grups d'infants. Després, es crea un espai acollidor a l'escola perquè puguin explicar els contes als infants de forma autònoma.</p>
Periodicitat	Anualment (Sol Solet). Setmanalment (El Cabusset).
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre o llibres que s'utilitzen
Espai/s	Espai de lectura.
Professionals implicats	Les educadores referents de l'escola.
Possibles millores	Activitat nova pendent d'implementar. Encara no se sap què cal millorar.

Infantil 0-3

3. Nom de l'activitat: **Grup compartit equip i famílies**

Centre on s'ha implementat: Escola bressol el Cabusset

Rol de les famílies	Rol actiu, de participació i d'escolta.
Tipologia d'activitat	Famílies impulsen.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Generar vincles entre les famílies i l'escola. • Donar a conèixer les tradicions a alumnes i familiars. • Que la família prengui part de les preses de decisions amb l'equip pedagògic de l'escola.
Descripció de l'activitat	Un grup de famílies impulsa idees i planifica l'organització de les celebracions populars on es vincula un conte o llegenda popular a la festa (carnestoltes, Sant Jordi...).
Periodicitat	Festes populars.
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Depèn de la festa (castanyada, Sant Jordi... Etc).
Espai/s	A les estances o espais comuns.
Professionals implicats	Tot l'equip i famílies.
Possibles millores	Activitat ja implementada. Es proposen les següents millores: 1) Anar ampliant aquest grup de treball per repensar noves idees i propostes per fer; 2) Tenir més famílies implicades.

Infantil 0-3

4. Nom de l'activitat: **Trobada de final de trimestre**

Centre on s'ha implementat: Escola bressol el Cabusset

Rol de les famílies	Rol actiu, de participació i d'escolta.
Tipologia d'activitat	Formació a les famílies.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Apropar la lectura a les famílies. • Gaudir de trobades entre famílies i els infants. • Donar a conèixer les lectures que s'expliquen a les estances.

Descripció de l'activitat	Trobada per grups a cada estança per jugar, per compartir i acomiadar el trimestre amb els infants i les seves famílies. Es comença amb el ritual d'explicar un o més contes. A la trobada d'hivern es dona un document amb un recull de contes i s'explica la importància de la literatura infantil al 0-3.
Periodicitat	Trimestralment.
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Contes que es treballen.
Espai/s	Vestíbul.
Professionals implicats	Tot l'equip docent.
Possibles millores	<ol style="list-style-type: none"> 1) Donar més importància a aquestes trobades i fer-les arribar a les famílies per a generar interès; i 2) Trobar altres moments durant el curs on fer aquestes trobades per traslladar a les famílies la importància de la lectura al 0-3.

Infantil 3-6

1. Nom de l'activitat: **Les famílies ens expliquen contes**

Centre on s'ha implementat: Escola Galileo Galilei

Rol de les famílies	Rol actiu i de participació. Explicació d'un conte.
Tipologia d'activitat	Familiars narren a l'aula.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el gust per la lectura. • Afavorir la relació entre família i escola.
Descripció de l'activitat	Les famílies trien un conte per explicar a l'aula del seu fill/a, partint d'una recomanació de títol.
Periodicitat	Setmanalment.
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre o llibres que s'utilitzen. Materials complementaris d'aula (llums, mocadors, catifa, cadires, dibuixos, etc.)
Espai/s	Racó de lectura de l'aula i biblioteca de l'escola.
Professionals implicats	Tutor/a i TEI.
Possibles millores	<ol style="list-style-type: none"> 1) Seleccionar horaris que impliquin la disponibilitat de les famílies; i 2) Ajudar a les famílies en la tria del conte per no repetir títols i perquè sigui adequat a l'edat i als interessos dels alumnes.

Infantil 3-6

2. Nom de l'activitat: **Préstec de contes**

Centre on s'ha implementat: Escola Charles Darwin

Rol de les famílies	Acompanyament a l'infant, modelatge lector.
Tipologia d'activitat	Activitat per compartir la lectura a casa.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Treballar el gust per la lectura. • Ampliar el vocabulari relacionat amb la història. • Gaudir de la lectura compartida. • Estimular el llenguatge oral i el pensament.
Descripció de l'activitat	Cada divendres els infants poden escollir de la biblioteca de l'aula un conte per a treballar-lo a casa. Disposen d'un carnet lector on apunten el títol del llibre, els personatges principals, tot allò que ens ha agradat i el que no. Finalment, fan un petit resum d'aquesta informació en una frase
Periodicitat	Setmanalment.
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Llibre o llibres que s'utilitzen. • Fitxa-carnet lector.
Espai/s	Espai de lectura aula.
Professionals implicats	Tutors/es.
Possibles millores	Activitat de nova creació. Pendent de ser provada.

3. Nom de l'activitat: **La maleta viatgera o El conte a casa**

Centre on s'ha implementat: Escola Charles Darwin i Escola Galileo Galilei

Rol de les famílies	Rol d'acompanyament i de creació.
Tipologia d'activitat	Llibres viatgen a casa.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar el gust per la lectura a l'alumnat. • Obrir l'escola a les famílies a través de la lectura. • Implicar a les famílies perquè passin estones per gaudir a través de la lectura amb els seus infants.
Descripció de l'activitat	<p>Charles Darwin: Els infants porten a casa durant una setmana una maleta amb 3 o 4 llibres per compartir la lectura amb la família.</p> <p>Galileo Galilei: Cada setmana un alumne tria un conte de la capsa dels contes. Aquest conte marxa a casa durant una setmana per a preparar l'explicació que es farà a la resta de companys.</p>

Periodicitat	Setmanalment.
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> ● Maleta i llibre o llibres que s'utilitzen. ● Fitxa per omplir (si es vol).
Espai/s	Aules del centre educatiu.
Professionals implicats	Tutors/es.
Possibles millores	<p>1) Preparar un nombre suficient de contes que siguin adequats i atractius per l'edat per poder anar substituint els títols; i 2) Prèviament, podríem fer arribar a les famílies un vídeo de com fer-ho (modelatge).</p>

Infantil i primària

<p>1. Nom de l'activitat: Trobada d'inici de curs Centre on s'ha implementat: Escola Bressol Sol Solet</p>	
Rol de les famílies	Rol actiu, de participació i d'escolta
Tipologia d'activitat	Formació a les famílies.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> ● Que les famílies coneguin el projecte interseccions. ● Informar de la importància de la lectura en la petita infància. ● Informar sobre la llista de llibres que llegim a l'escola.
Descripció de l'activitat	A la reunió d'inici de curs de cada classe s'explica el projecte de converses literàries i es fa una petita demostració de com el centre explica alguns dels llibres que tenen a l'aula.
Periodicitat	Anualment.
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> ● Passem una presentació que és una petita mostra de què fem a l'escola. ● Mostra de llibres que llegim a l'escola.
Espai/s	Espai de lectura general o de cada classe.
Professionals implicats	Equip docent.
Possibles millores	Es podria millorar afegint més llibres a la col·lecció que tenim a l'escola.

Infantil i primària

2. Nom de l'activitat: **Hora del conte i Hora dels nadons**

Centre on s'ha implementat: Biblioteca Antonio Martín

Rol de les famílies	Rol d'escolta, participació voluntària.
Tipologia d'activitat	Narració al centre.
Objectius de l'activitat	<ul style="list-style-type: none"> • Apropar a les famílies a un entorn literari a través de la tradició oral. • Fomentar l'ús de la biblioteca com a lloc de trobada pels infants i les seves famílies cap al món dels llibres. • Permetre descobrir la biblioteca des de les primeres etapes de la vida i que pot acompanyar durant tota la vida.
Descripció de l'activitat	<p>Hora del conte (primària): Un narrador professional explica contes a les famílies els dissabtes d'octubre a maig. L'activitat permet que mostrar-los-hi un model de com explicar contes.</p> <p>L'hora dels nadons (infantil 0-3): Un cop al mes, d'octubre a abril, un narrador professional explica contes i canta a les famílies amb infants d'1-3 anys. L'activitat permet que mostrar-los-hi un model de com explicar contes.</p> <p>En ambdues activitats es prepara una taula amb llibres escollits segons la temàtica de la sessió per a que les famílies se'ls enduguin. L'objectiu de la taula és que la curiositat no es quedi a la biblioteca sinó que segueixi a casa.</p>
Periodicitat	Tots els dissabtes d'octubre a maig.
Materials necessaris	<ul style="list-style-type: none"> • Variable.
Espai/s	Sala infantil de la biblioteca.
Professionals implicats	Narrador de contes professional.
Possibles millores	En algunes sessions els familiars surten a contar contes, sigui fent teatre o narrant la història. L'ideal és que totes les sessions comptin amb títols que permetin la interacció de pares i mares.

Festa de les Converses Literàries a la Biblioteca Antonio Martín (2019)

Recomanacions de llibres amb valoracions professionals

CONJUNT DE LLIBRES RECOMANATS PER A FER CONVERSA LITERÀRIA

Per tal d'afavorir la implementació de la metodologia de Conversa Literària a aules, centres i entitats educatives. S'ha recollit una selecció de contes i llibres ja treballats en escoles i biblioteques sota les directrius imposades per a fer Conversa Literària. Els llibres escollits en aquesta secció són fàcilment localitzables a la biblioteca Antonio Martín o bé es poden aconseguir sense gaire dificultat a través del préstec interbibliotecari, que no té cap cost. La idea és que les mateixes famílies puguin treballar amb aquests àlbums utilitzant el servei de les biblioteques de la Diputació de Barcelona.

En una sessió organitzada per l'equip tècnic d'Interseccions i de la Biblioteca Antonio Martín, el 25 d'abril de 2023 es va convidar a les educadores de les escoles bressol Sol Solet i El Cabusset i a les escoles d'educació primària Charles Darwin i Galileo Galilei per a valorar i dissecionar cada títol seleccionat. La finalitat d'aquesta sessió era obtenir un recull de contes adients a la Conversa Literària amb valoracions de professionals que ja els han emprat als seus centres, de manera que la seva experiència serveixi per a nous usuaris alhora de la tria dels mateixos títols per a futures activitats.

Els títols es troben ordenats segons l'etapa educativa al que es dirigeixen. El requadre que inclou la icona mostra les valoracions positives dels educadors a l'hora de treballar amb el títol. El requadre amb la icona mostra les advertències a tenir en compte abans de treballar amb el conte.

Activitat amb l'Escola Charles Darwin i l'INS Estany de la Ricarda durant la Festa de les Converses Literàries (2019).

Els lots

Amb l'ajuda de l'especialista en literatura infantil, l'Anna Juan Cantavella, qui ha assessorat i dinamitzat moltes de les formacions del projecte, la Biblioteca Antonio Martín va recopilar i conformar tots els lots de llibre que havien de proporcionar les converses a les aules.

Inicialment, es va configurar un lot de 30 exemplars per a cada escola bressol, 7 lots de 15 àlbums per a cada cicle de primària de les dues escoles* i un lot de 15 àlbums per als grups de 1r d'ESO.

** Dos d'infantil, dos d'inicial, dos de mitjà i un de superior.*

Alhora, a partir dels continguts i referències de les formacions, la Biblioteca va fer una selecció acurada dels lots per a cada cicle educatiu dels centres escolars, l'institut i les escoles bressol amb els quals els/les mestres havien treballat la lectura en veu alta amb l'alumnat d'àlbums i llibres il·lustrats.

Cada curs ha anat augmentant el nombre d'àlbums tot seguint l'objectiu d'oferir la màxima varietat d'autors i d'il·lustradors als infants amb lots ben diferents.

Conversa portada per una especialista durant la Festa de les Converses Literàries (2019).

ETAPA BRESSOL

Ballesteros, Xosé (2020). *El conillet blanc*. Barcelona: Kalandraka

- Conte popular portuguès. L'animal minúscul guanya la partida al gran. Invitació divertida al joc de paraules. Es pot jugar fent diferents entonacions amb els animals que surten a la història. — *Educadores de bressol Sol Solet.*

- El trobem més recomanable pels infants a partir dels 2 anys. — *Educadores de l'escola bressol Sol Solet.*

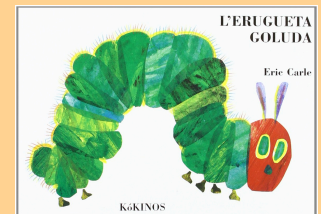
Carle, Eric (2017). *L'eruguetta goluda*. Barcelona: Kókinos

- És una història senzilla i repetitiva. Les il·lustracions són molt representatives i amb colors vius que capten l'atenció dels infants. És molt interessant l'efecte sorpresa, que sortirà després de la transformació. Explica el cicle vital de la papallona, la metamorfosi. — *Educadores de bressol, Sol Solet i Cabusset.*

- Tenint en compte l'edat dels infants, reduir la història. Es pot trobar en braille i també s'ha fet un format ple de textures, imatges en relleu i peces en 3D per fer un llibre interactiu i per a infants amb discapacitat visual. — *Tutora infantil, escola Galileo Galilei.*

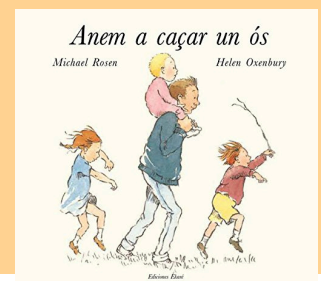
Rosen, Michael (2016). *Anem a caçar un os*. Barcelona: Ekaré. Il·lustracions de Helen Oxenbury

- És un llibre amb cantarella, molt vivencial que endinsa als infants a la història. Es pot explicar amb els nens i nenes asseguts o motriument, anant tots a caçar l'os. La història és repetitiva i els infants de seguida anticipen el que passarà. — *Educadores de bressol, Sol Solet i Cabusset.*

- Es recomana explicar-lo a grups de nens i nenes de 2-3 anys perquè és una història llarga. — *Educadores de bressol, Sol Solet i Cabusset.*

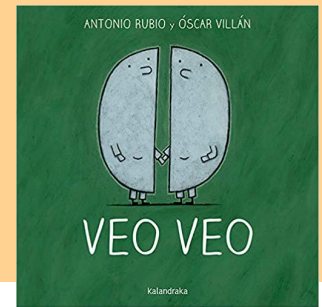

Rubio, Antonio (2016). *Vevo vevo*. Sevilla: Kalandraka

- Englobem tota la col·lecció de Kalandraka “Del Bressol a la Lluna”. És un text amb ritme, que està acompanyat per una transcripció il·lustrada que els infants poden seguir, abans de saber llegir. Capta molt la seva atenció: són rimes senzilles amb imatges molt esquemàtiques. La cantarella també és molt intuïtiva i fàcil perquè els infants la cantin i la memoritzin.
— *Educadores de bressol, Sol Solet i Cabusset*.
- Recomanat a tota l’etapa de bressol. La Mida del llibre és petita i amb pàgina dura i els infants poden manipular amb facilitat.
— *Educadores de bressol, Sol Solet i Cabusset*.

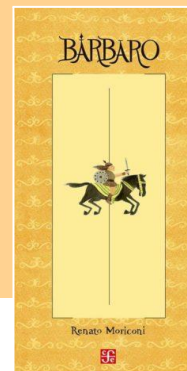
- Necessites informació prèvia de com s’explica cada conte d’aquesta col·lecció.

Moriconi, Renato (2016). *Barbaro*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica

- És una història sense text que es pot explicar amb onomatopeies molt exagerades. Cada pàgina representa una acció. Els infants de seguida memoritzen el so de cada pàgina i participen en l'hora d'explicar-lo. Afavoreix la imaginació i a mesura que es va explicant, i els nens i les nenes van entenent la història.
— *Educadores d'escola bressol Sol Solet i El Cabusset*.

- El rerefons de la història és complex per a infants d'aquesta edat i potser no l'acaben d'entendre del tot.
— *Educadores d'escola bressol Sol Solet i El Cabusset*.

ETAPA INFANTIL

Haughton, Cris (2019). *Shhh! Tenim un pla*. Madrid: NubeOcho

- Als infants els entusiasma, es mostren superatents mantenint el silenci i l'expectació fins a l'últim moment.
— *Tutora infantil, escola Galileo Galilei*.

- Tenir present que, per atreure durant tot el conte l'atenció dels infants, s'ha de saber modular veu, acompanyar amb moviments necessaris...
— *Tutora d'infantil, escola Galileo Galilei*.

**Holzwarth, Hans Werner (2011). *La talpeta que volia saber qui li havia fet allò en el cap*.
Pontevedra: Kalandraka**

- És un llibre molt atractiu per la seva temàtica. Les imatges són molt clares i senzilles pels infants a partir d'14.
— Alicia Romero, ed. Infantil, escola Charles Darwin.
- Una història amb sorpreses i escenes escatològiques que fan que sigui un llibre ben divertit. L'estructura repetitiva del text afavoreix la comprensió i expressió oral, fent possible treballar la llengua oral de manera funcional i significativa (qui no ha fet mai una caca?).
— Tutora I4, escola Galileo Galilei.

- Es pot treballar en diferents sessions. Els nens/es poden treballar-lo amb titelles fets per ells mateixos i fer una representació de la història.
— Alicia Romero, Ed. Infantil, escola Charles Darwin.
- En el seu origen era una narració oral on, a través de dues paraules (gos i caca) es va crear una història que es va anar ampliant amb més personatges. Ens ha permès proposar als nostres infants poder crear les seves pròpies narracions orals partint de dues paraules triades per ells i passar aquesta narració oral a història escrita o conte.
— Tutora I4, escola Galileo Galilei.

Ludica, Anna (2018). *Un mar de tristessa*. Madrid: Kókinos

- Les imatges són molt clares, molt visuals i molt detallades pels més petits. Es pot treballar en diferents sessions per parlar i recordar els colors, les formes i, fins i tot, pot ajudar a treballar el tema de les emocions en una situació puntual a l'aula. Amb les imatges pot anar més enllà i realitzar una conversa sobre allò que ens inspira el mar, els animals marítims i els peixos.
— Alicia Romero, Ed. Infantil, escola Charles Darwin.

- Aquest llibre és difícil d'entendre pels infants d'13 perquè no acaben de veure que si giren les imatges podem observar que els peixos estan contents. Podem fer més d'una sessió durant el curs per adonar-nos quina visió en tenim de les imatges al principi i al final de curs.
— Alicia Romero, Ed. Infantil, escola Charles Darwin.

Tupera Tupera (2015). *Els calçotets de l'os blanc*. València: Andana

- La història és molt divertida i els infants estan pendents en tot moment dels personatges que van sortint.
— Alicia Romero, Ed. Infantil, escola Charles Darwin.

- Els infants d'I3 no acaben d'entendre perquè el personatge principal no s'havia adonat que els calçotets ja els tenia posats des del principi. Es pot treballar en diferents sessions per tal de fer memòria i recordar els personatges que hi van apareixent.
— Alicia Romero, Ed. Infantil, escola Charles Darwin.

Ruillier, Jérôme (2004). *Quatre petites cantonades de no res*. Barcelona: Ed. Joventut

- És un llibre que es pot treballar a partir d'I4. La història és molt motivadora pels infants i es pot treballar la companyonia, les diferències personals, la inclusió i l'empatia. És un llibre ideal per iniciar dinàmiques de grup per tal d'aconseguir una bona relació entre tots i totes dins del grup aula. Es pot fer una representació o dinàmica representativa amb els infants per tal de resoldre algun conflicte puntual que pugui sorgir en la vida diària de l'aula.
— Alicia Romero, Ed. Infantil, escola Charles Darwin.
- A partir d'aquest conte podem treballar l'expressió oral a més de les característiques que ens defineixen. Podem jugar a fer descripcions de nosaltres mateixos i dels altres. Podem conversar sobre les diferències i les semblances entre els uns i els altres i realitzar classificacions.
— Tutora d'infantil, escola Galileo Galilei.

- És un llibre que pots treballar diferents sessions també durant el curs per poder recordar aspectes importants per promoure una bona relació. Es pot fer en diverses sessions i és interessant fer la representació vivencial.
— Alicia Romero, Ed. Infantil, escola Charles Darwin.

CICLE INICIAL

Chaud, Benjamin (1996). *La canción del oso*. Edelvives

- Llibre joc de cercar l'osset que recorda "On està Wally?". És un llibre que tracta la relació pare-nen. Il·lustracions molt grans però amb molts detalls.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.

- L'alumnat mostra molta emoció per observar les diferents pàgines del llibre, buscar l'os i analitzar les altres escenes i personatges que surten. Es pot fer una sessió extra amb les següents propostes: **1)** Demanar el préstec de 6 o 12 llibres a la Biblioteca per poder analitzar detalladament les diferents escenes. Es pot anomenar alguna escena concreta i l'alumnat l'ha de cercar per tot el llibre i parlar de quina creuen que és la història d'aquells personatges; **2)** L'adult pot portar fotocòpies de diferents trossets ampliat i retallats del llibre i l'alumnat els ha d'ubicar. Es poden fer hipòtesis de què es creu que està passant i es pot arribar a crear una història d'algunes d'aquestes situacions; **3)** Al final del llibre es descobreix que els ossos estan al sostre de l'òpera de París. Està basat en una història real on es van trobar abelles. Es pot treballar "Què és l'òpera?" o investigar sobre les abelles.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.

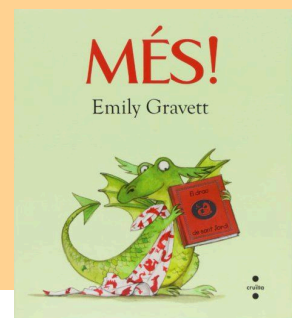
Gravett, Emily (2012). *Més!* Barcelona: Cruïlla

- És un llibre que permet treballar la metaficció i el pretext a les escoles bressol.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.

- A l'alumnat el sorprèn molt el final del llibre, per això aconsello que en la sessió "abans de la lectura" no es mostri la contracoberta.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.

Derouen, Jean-Marc (2013). *Et menjadé!* Madrid: Kókinos

- Ideal per treballar la diversitat, la inclusió, el respecte, la parla i la pronúncia. Pàgines amb grans il·lustracions.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.

- A l'hora de llegir-ho, cal remarcar la pronúncia de les lletres assenyalades perquè l'alumnat pari atenció a la pronúncia.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.

Martí i Orriols, Meritxell (2017). *Un sopar de por.* Barcelona: Cruïlla

- Les il·lustracions i els colors són molt cridaners. Es pot treballar el primer pla. El fet que a cada pàgina, on surt cada personatge de manera individual, hi hagi una solapa per descobrir l'àpat que es menjarà crea molt joc i ganes de participar a l'alumnat pel fet de que siguin ells/es mateixos/es qui puguin fer aquesta descoberta. Amb la descoberta de cada àpat es poden treballar els diferents contes clàssics en els que surten aquests personatges, exemple: el llop al conte de la Caputxeta vermella i dels Tres Porquets.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.

- Una imatge impactant pels alumnes és quan al restaurant entra un nen i tots els monstres es queden en un racó, espantats.
— Eva Ramón, reforç cicle inicial, escola Galileo Galilei.

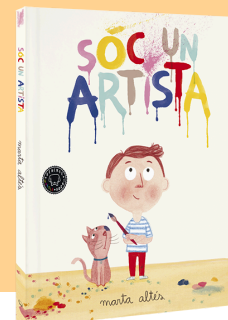
- Vocabulari difícil que potser es pot treballar a posterior. A la primera plana quan s'observa el paisatge on es troba el restaurant, es pot treballar com a joc d'ombres i deducció de qui és cada personatge que està arribant al restaurant.
— Lorena Viciano, tutora de primer de l'Escola Charles Darwin.
- És un llibre que es pot fer pesat perquè és molt repetitiu.
— Eva Ramón, reforç cicle inicial, escola Galileo Galilei.

Altés, Marta.(2014). *Sóc un artista.* Barcelona: Blackie Books

- És un llibre molt divertit i que agrada molt els nens i les nenes a qui se'ls ha explicat. Es pot incidir molt en la diferència de visions entre la mare i el nen protagonista.
— Eva Ramón, reforç cicle inicial, escola Galileo Galilei.

- Com a punt feble, com a mestra, trobo que les il·lustracions van massa carregades, i no fan gaire atractiu el llibre.
— Eva Ramón, reforç cicle inicial, escola Galileo Galilei.

CICLE MITJÀ

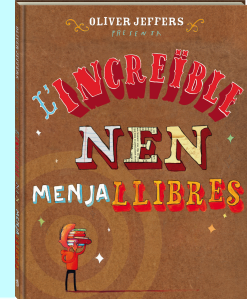
Jeffers, Oliver (2013). *L'increïble nen menjallibres*. València: Andana

- És un llibre molt visual, amb imatges de traç simple, però molt clarificadores que t'ajuden a entendre i seguir la part escrita. Les imatges ajuden els infants a anar interpretant què passarà i així poder anar establint una conversa.
— Cristina Piñol, tutora de 3r, escola Galileo Galilei.

- En fer servir colors neutres, no a tots els infants els crida l'atenció.
— Cristina Piñol, tutora de 3r, escola Galileo Galilei.

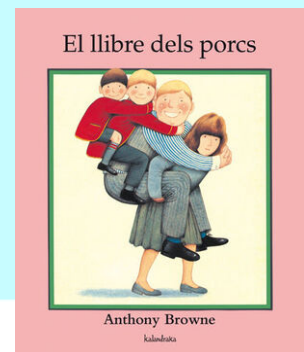
Browne, Anthony (2013). *El llibre dels porcs*. Pontevedra: Kalandraka

- Un autor imprescindible, quasi totes les seves obres poden ser treballades com a conversa literària. Un àlbum per a ser llegit més d'un cop i que és ple de referències a altres clàssics de la literatura. Molt interessant per aprofundir en els rols de gènere.
— Biblioteca Antonio Martín.

- Potser el dibuix, l'obra ja té més de trenta anys, no resulta atractiu, però un cop passada aquesta barrera, el llibre és molt agradable.
— Biblioteca Antonio Martín.

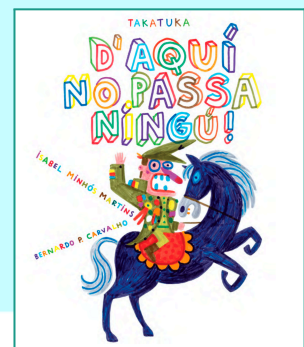
Martins, Isabel Minhós (2017). *D'aquí no passa ningú!* Barcelona: Takatuka

- Un llibre amb un plantejament original i que sobta al lector per la forma en què es presenta. El mateix format del llibre ens permet jugar amb la seva presentació.
— Biblioteca Antonio Martín.

- Pot arribar a ser difícil de comprendre en uns primers moments, i la intensitat gràfica d'alguna pàgina pot sobtar a alguns lectors poc acostumats a l'àlbum il·lustrat.
— Biblioteca Antonio Martín.

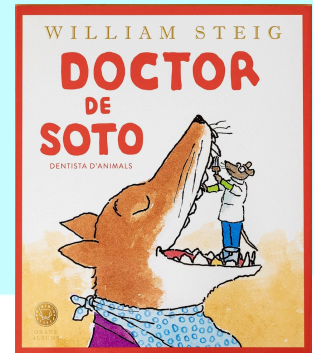

Steig, William (2017). *Doctor de Soto. Dentista d'animals*. Barcelona: Blackie Books

- És un llibre divertit per a primers lectors. Es tracta d'una faula amb molts valors que parla sobre la bondat, i que ensenya als alumnes que el més fort no és sempre qui guanya i que es pot ser llest i bona persona.
— *Escola Galileo Galilei*.

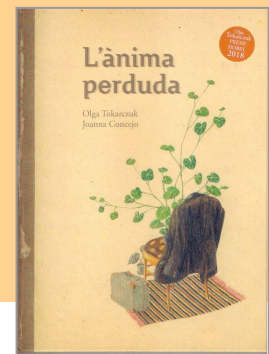
- S'ha de tenir en compte que és un llibre que té molt de text. Per tant, és fàcil que es necessitin diverses sessions per fer aquesta conversa. Les imatges no són gaire atractives, i es tracta d'un llibre en petit format. S'ha de realitzar la conversa en petit grup o projectar-lo en format digital.
— *Escola Galileo Galilei*.

CICLE SUPERIOR**Tokarczuk, Olga (2019). *L'ànima perduda*. Barcelona: Thule**

- Abans d'obrir-ho ja trobem imatges i símbols que són cabdals per entendre la història, resulta fascinant per als lectors. És un llibre que s'ha de tocar.
— *Biblioteca Antonio Martín*.

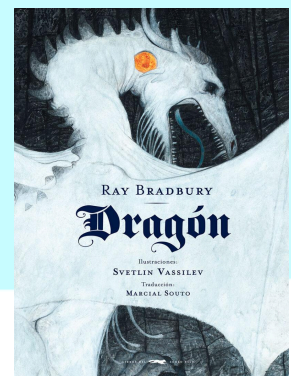
- És una història complexa en un primer moment i alguns infants els costa entendre alguns conceptes i la simbologia d'algunes imatges.
— *Biblioteca Antonio Martín*.

ESO**Bradbury, Ray (2019). *Dragón*. Barcelona: Libros del Zorro Rojo**

- La història ben portada i analitzada pot donar molt de joc i portar a interessants reflexions per part dels lectors. Nosaltres abans de començar el llibre els hi diem "Res és el que sembla" i afegim misteri a la lectura.
— *Biblioteca Antonio Martín*.

- Alguns conceptes se'ls escapen a alguns alumnes, ja que el final de la història pot arribar a ser complex. Això sí, els que ho capten, ho gaudeixen molt.
— *Biblioteca Antonio Martín*.

Festa de les Converses Literàries a la Biblioteca Antonio Martín (2019)

Opinions i valoracions

RECULL DE VALORACIONS DE PROFESSIONALS DEL PRAT DEL LLOBREGAT

El curs 2022-2023 de Converses Literàries ha estat un període per valorar i reflexionar al voltant dels cinc anys de vida del projecte. En un dels seus darrers Entorns d'Aprenentatge es va demanar a les professionals dels centres participants que responguessin unes preguntes qualificatives per tal de recollir les seves opinions basades en la seva experiència.

Escoles Bressol

Sol Solet

Quins són els punts forts del projecte? Què heu après? Què us ha aportat a la vostra escola? I a vosaltres mateixes com a professionals?

Participar en el projecte de Converses Literàries ha transformat la nostra manera de dur a terme la pràctica literària amb els infants a l'escola. Ens ha proporcionat molts recursos per fomentar el gust per la lectura en els petits.

Hem après la importància de crear petits rituals i noves maneres de presentar els llibres als infants, fent visible la importància que aquests mereixen. Cal tenir en compte que els infants tendeixen a reproduir el que fan els adults. Amb Converses Literàries hem integrat la lectura compartida en la vida quotidiana de l'aula. Abans de presentar un llibre als més petits ens impregnem d'ell i li busquem el seu espai.

La creació de l'espai de lectura comú va suposar un gran aliat per donar a conèixer a les famílies el que succeïa entorn de la lectura a l'escola, i per a fer-los partícips de la màgia que s'anava creant a les aules al voltant de la lectura dels llibres que presentàvem als infants. Ha estat un espai on, a poc a poc, les famílies han passat estones compartint la lectura amb els seus fills i filles, fins i tot, compartint experiències amb altres famílies. També hem potenciat aquests espais de lectura dins de les aules per tal de poder continuar explicant el que fem a l'escola, tot animant a les famílies a trobar els mateixos títols o d'altres tant a la biblioteca com a les llibreries.

Finalment, hem pogut observar com el projecte i la tasca feta durant aquests anys s'ha anat impregnant en la vida diària de l'escola i de les famílies que ens han anat acompanyant en aquest camí.

Quins són els punts febles/millorables del projecte? Quins aspectes han de tenir en compte les persones que inicien un projecte de conversa literària a la seva escola?

El punt millorable, que veiem que s'està portant a terme ara mateix, és l'elaboració de la memòria del projecte d'Interseccions del Projecte de Converses Literàries. Per a les persones que s'incorporen a l'equip de l'escola, aquest document serà molt útil per dur a terme el nostre projecte de lectura. També hauran de tenir en compte que hem integrat la lectura compartida en la vida quotidiana de l'aula.

Fotografia realitzada a les Aules de l'Escola Bressol Sol Solet el curs 2018-2019.

El Cabusset

Quins són els punts forts del projecte? Què heu après? Què us ha aportat a la vostra escola? I a vosaltres mateixes com a professionals?

Amb aquest projecte ens hem adonat de la importància de la lectura a 0-3, i a donar-li un espai i un lloc. S'ha après a no tractar els contes com una joguina més i hem canviat la mirada respecte al moment del conte. Aquesta mirada s'ha extrapolat a tota la comunitat educativa, concretament a les famílies de l'escola.

També tenim més coneixements de la literatura del 0-3 i les diferents tipologies. Hem après que no tots els llibres tenen una narració sinó que es poden explicar de moltes maneres: cantats, amb onomatopeies, rimats...

Des de la formació dediquem un temps a preparar el conte que volem explicar, pensar de quina manera el volem presentar i quins recursos podem fer servir per despertar la curiositat de l'infant.

Formar part d'aquest projecte ens ha permès tenir uns lots de llibres que d'una altra manera ens hagués estat més complicat tenir-hi accés. També hem pogut gaudir de l'experiència d'una persona que es dedica a aquest món i veure de primera mà com s'expliquen diferents títols.

Pel que fa a l'entorn d'aprenentatge, hem pogut compartir diferents experiències amb altres agents educatius com escoles d'altres etapes educatives, biblioteques, centres cívics...

Quins són els punts febles/millorables del projecte? Quins aspectes han de tenir en compte les persones que inicien un projecte de conversa literària a la seva escola?

En el nostre cas hem estat 6 anys en aquest projecte i trobem que en canviar la persona que dinamitza ha fet que, de vegades, s'hagin repetit continguts. Seria interessant saber en quin punt es troba cada equip per tenir itineràncies diferents.

Per altra banda, pel que fa a l'entorn d'aprenentatge es considera que l'etapa de bressol ha estat poc acompanyada i hem trobat a faltar poder compartir més experiències de professionals d'aquest àmbit.

Fotografia de la visita que l'escola bressol El Cabusset va fer a la Biblioteca Antonio Martín en el marc del projecte de Converses Literàries.

Escoles d'educació primària

Charles Darwin

Quins són els punts forts del projecte? Què heu après? Què us ha aportat a la vostra escola? I a vosaltres mateixes com a professionals?

Principalment, hem fet una tasca que ha implicat un recorregut molt important durant aquests últims anys en referència a les converses literàries. Hem après a fer un guió, a realitzar una conversa amb els nostres alumnes en diferents sessions graduals, a tenir en compte els títols que poden anar a cadascuna de les etapes educatives. També, el fet de poder compartir la nostra experiència amb altres escoles ha estat un aspecte molt positiu.

El punt fort de tot plegat ha estat el fet de poder organitzar una carpeta amb els materials i les indicacions per dur a terme aquesta proposta. Tenir recollits tots els materials de consulta de manera estructurada ajuda als/les professors/es novells en aquesta activitat.

Quins són els punts febles/millorables del projecte? Quins aspectes han de tenir en compte les persones que inicien un projecte de conversa literària a la seva escola?

Nosaltres com a escola considerem que seria interessant fer un intercanvi dels lots de converses per treballar altres títols. Si les persones que posen en marxa un projecte de conversa literària poden accedir als materials i als guions precedents comptaran amb un bon punt de partida. És també molt interessant poder veure com es fa una conversa a l'aula.

Acompanyament a l'Aula a l'Escola Charles Darwin (2022).

Galileo Galilei

Quins són els punts forts del projecte? Què heu après? Què us ha aportat a la vostra escola? I a vosaltres mateixes com a professionals?

Algunes de nosaltres estem des del començament i hem aprofitat molt de l'experiència. Som un grup a qui ens encanta llegir i explicar contes, i hem gaudit amb cada llibre i cada grup d'infants. És cert que hi ha àlbums als quals se'ls pot «treure més suc» que d'altres, però els nens i les nenes es feien seva cada història i l'estona de Converses passava volant.

Hem après que no tot és blanc o negre, i que les mirades dels i les nostres alumnes tenen molts colors. Tots els infants poden participar i explicar les seves vivències o opinions relacionades amb els àlbums i totes són vàlides. A l'escola ens ha aportat una nova manera de mirar un llibre, especialment amb l'ajuda del material que ens heu facilitat.

Per finalitzar, trobem molt positiu l'elaboració d'un recull amb tot el que hem treballat, que no ha estat poc, per ajudar les futures persones que facin Converses Literàries a l'aula.

Quins són els punts febles/millorables del projecte? Quins aspectes han de tenir en compte les persones que inicien un projecte de conversa literària a la seva escola?

Hem trobat a faltar estones per treballar i documentar el dossier elaborat en les sessions presencials a la biblioteca, sobretot per resoldre dubtes in situ. També ens hauria agradat veure o escoltar projectes de converses literàries en altres escoles i de quina forma aquests centres impliquen a les famílies en la lectura i com s'organitzen.

Hem trobat a faltar més modelatge a l'aula de persones «expertes», perquè ells tenen més coneixements envers el tema i ens poden ajudar en temes com la modulació de la veu, estratègies de millora, creació de preguntes per estimular la conversa...

A més de recollir tota la documentació de la formació de converses, seria interessant que les persones que facin Converses Literàries a l'aula els cursos vinents puguin rebre una formació i modelatge per part d'experts, ja que no es tracta d'explicar un conte, sinó d'afrontar un àlbum il·lustrat, amb les seves característiques especials.

Acompanyament
a l'Aula a l'Escola
Galileo Galilei
(2022).

Equipaments

Biblioteca Antonio Martín

Quins són els punts forts del projecte? Què heu après? Què us ha aportat al centre? I a vosaltres mateixes com a professionals?

El principal punt fort del projecte és la d'apropar l'àlbum il·lustrat als docents de diferents nivells de les escoles i donar visibilitat a la biblioteca com a punt de referència literari envers l'àlbum infantil. Com a biblioteca, la formació rebuda ens ha permès millorar la nostra capacitat d'anàlisi literària dels àlbums il·lustrats. Gràcies a això, ara en traiem més suc quan fem activitats i també fem millor la compra de nous exemplars. També ens ha permès poder assessorar d'una manera més acurada als docents que passen per la biblioteca.

Quin són els punts febles/millorables del projecte? Quins aspectes han de tenir en compte les persones que inicien un projecte de conversa literària?

El rol de la biblioteca no ha estat clar en les diverses etapes del projecte, i això ha dificultat una major implicació de tot l'equip d'infantil de la biblioteca. Això ens ha impedit assolir el grau d'excel·lència que es voldria haver aconseguit. En el nostre cas, hi ha hagut canvis tant en l'organigrama del coordinador del projecte, com en el personal de la sala infantil. Tornar a començar de 0 cada cop ha sigut un *hàndicap* per a la biblioteca.

Les persones que vulguin iniciar el projecte haurien de poder utilitzar aquest dossier com a guia d'acompanyament durant tot el projecte. Els dos llibres que recomanem per començar són *Dime: los niños, la lectura y la conversación* d'Aidan Chambers i *Àlbum (es)* de Sophie Van Der Linden, que són les bases teòriques de la conversa literària. Un cop entès, cal practicar en la manera del possible amb tots els àlbums recomanats i, un cop realitzat tot això, deixar-se endur per la literatura infantil i poder gaudir de cada nova lectura. És necessari no fer-ho de manera individual i el més recomanable és fer-ho en equip i amb un cronograma establert que permeti anar passant etapes de manera regular i contínua. La planificació a mitjà termini és adient per assolir els objectius que es marqui cada participant.

Festa de les Converses
Literàries a la
Biblioteca Antonio
Martín (2019)

Bibliografia recomanada

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA

0 a 3 anys

- Haughton, C. (2014). **Shhh! Tenim un pla**. Santander: Mirazon.
- Rubio i Villán (2004). **Lluna**. (M. Desclot, Trad.) Kalandraka.

3 a 6 anys

- Ezra, D. (2012). **La gallineta Xerrapeta**. Editorial Juventud S.A.
- Haughton, C. (2014). **Shhh! Tenim un pla**. Santander: Mirazon.
- Holzwarth, H. W. (2011). **La talpeta que volia saber qui li havia fet allò en el cap**. Pontevedra: Kalandraka
- Ludica, A. (2018). **Un mar de tristesa**. Madrid: Kókinos
- Mayer, M. (1983). **Un malson al teu armari**. Kalandraka
- Tupera T. (2015). **Els calçotets de l'os blanc**. València: Andana
- Ungerer, T. (2012). **Els tres bandits**. Barcelona: Kalandraka

Primària

- Ahlberg, J. (1996). **El carter Joliu o unes cartes especials**. Barcelona: Destino
- Browne, A. (2013). **El llibre dels porcs**. Pontevedra: Kalandraka.
- Chaud, B. (2014). (De los Santos, D., Trad.). **La canción del oso**. Edelvives.
- Crowther, K. (2018). **Els contes de la mare ossa**. Barcelona: Libros del Zorro Rojo.
- Derouen, J. (2013). **Et menjadé!** Madrid: Kókinos.
- Jeffers, O. (2013). **L'increïble nen menjallibres**. Andana.
- Lionni, L. (2010). **Frederick**. Pontevedra: Kalandraka.
- Martí i Orriols i Salomó (2017). **Un sopar de por**. Cruïlla, Barcelona.
- Martins, I. M. (2017). **D'aquí no passa ningú!** Barcelona: Takatuka.
- Mateo, J. M. (2012) **Migrar**. Vigo: Fktoia K de Libros.
- Mayer, M. (1983). **Un malson al teu armari**. Kalandraka.
- Moriconi, R. (2016). **Barbaro**. Fondo de Cultura Económica, FCE.

- Scizska, J. (2004). **El apestoso hombre queso y otros cuentos maravillosamente estúpidos**. Barcelona : Thule.
- Sendack, M. (1963). **Allà on viuen els monstres**. (M. Viu, Trad.). Kalandraka.
- Sender, A. (2017) **Las hadas de Cottingley**. Tres tigres tristes.
- Sis, P. (2018). **Madlenka**. Barcelona: Ekaré.
- Steig, W. (2018). **Doctor de Soto. Dentista d'animals**. Blackie Books.
- Tokarczuk i Concejo (2019). **L'ànima perduda**. Thule.
- Ungerer, T. (2013). **El Hombre Niebla. Una historia de Irlanda**. Santa Marta de Tormes: Lóguez.
- Wiesner, D. (2014). **Sr. Minino**. Barcelona: Océano Travesía.

ESO

- Abadia, X. (2020). **BOOM. La guerra dels colors**. Barcelona: Montena.
- Auladell i Sáez (2017). **Dorothy déjale entrar**. A buen paso.
- Bradbury, R. (2019). **Dragón**. Barcelona: Libros del Zorro Rojo.
- Innocenti, R. (2002). **Rosa blanca**. Santa Marta de Tormes: Lóguez.
- Jeffers, O. (2013). **Menjallibres**. Andana.
- Marsol, M. (2019). **Duelo al sol**. Logroño: Fulgencio Pimentel.
- Sánchez Gómez, E. (2015). **Dip: más allá de la oscuridad**. Zaragoza: Edelvives.
- Tokarczuk i Concejo (2019). **L'ànima perduda**. Thule.

Per a docents

- Amat Castells, V. (2022). **La conversa literària en la formació inicial de mestres. Un cas pràctic a partir de tres clàssics** [en línia]. *LII. Didacticae*, (13), pàg. 6-21. Disponible a: <<https://doi.org/10.1344/did.2023.13.6>>.
- Chambers, A. (2017). **Dime : los niños, la lectura y la conversación**. Madrid: Fondo de Cultura Económica de España.
- Illa, C. (2020). **Converses literàries, un projecte en xarxa**. En COBDC, Seminari d'experiències 2020. El futur és nostre. Barcelona, Espanya.
- Van der Linden, S. (2015). **Álbum[es]**. Barcelona: Ekaré Europa; Caracas: Variopinta: Banco del Libro.

REFERÈNCIES

Illa, C. (2020, juliol-desembre). **Vista de la biblioteca pública en un projecte de ciutat: converses literàries** [en línia]. Barcelona: Revista Item, (69), pàg. 71-86. Disponible a: <<https://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/376638/469886>>.

V.A. (2022-2023). **Projecte en xarxa Converses Literàries** [en línia]. El Prat del Llobregat: Ajuntament. Disponible a: <<https://www.elprat.cat/accions/projecte-en-xarxa-converses-literaries>>.

V.A. (2019). **Converses literàries: els llibres del projecte** [en línia]. El Prat de Llobregat: Biblioteca Antonio Martín. Disponible a: <https://issuu.com/biblioteca.antoniomartin/docs/catalegt_tolslots>.

V.A. (2021, juliol). **IntersECCions: Educació, cultura, comunitat** [en línia]. El Prat de Llobregat: Ajuntament del Prat de Llobregat. Disponible a: <<https://www.elprat.cat/interseccions/publicacio-interseccions-educacio-cultura-comunitat>>